

**Agencija za trg
vrednostnih papirjev**

**POROČILO O DELU
AGENCIJE ZA TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV
ZA LETO 2003**

UVOD

Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu Agencija) je bila ustanovljena leta 1994, tako da leto 2003 pomeni deseto leto njenega delovanja. Na podlagi prvega odstavka 293. člena Zakona o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 56/99, 31/00 in 52/02; v nadaljnjem besedilu ZTVP – 1) Agencija letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o svojem delu ter na podlagi prvega odstavka 292. člena ZTVP – 1 tudi o stanju in razmerah na trgu vrednostnih papirjev.

To poročilo obsega podatke o izdanih dovoljenjih za poslovanje družb za upravljanje, investicijskih skladov, borznoposredniških družb, vzajemnih pokojninskih skladov in o drugih dovoljenjih oziroma aktih, ki jih izdaja Agencija. Opisano je delo Agencije v zvezi z izvajanjem nadzora nad udeleženci na trgu vrednostnih papirjev, delo Agencije na normativnem področju, kot tudi sodelovanje Agencije z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi oziroma mednarodnimi organizacijami in institucijami.

Podatki v tem poročilu se praviloma časovno nanašajo na delo Agencije v letu 2003, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

I. USTANOVITEV, PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE, ORGANI IN NOTRANJA ORGANIZACIJA AGENCIJE

1. USTANOVITEV IN PRAVNI POLOŽAJ

Agencija je bila kot neodvisna institucija ustanovljena z Zakonom o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 6/94, v nadaljnjem besedilu ZTVP), ki je začel veljati 13. 3. 1994. Z uveljavitvijo ZTVP – 1 28. 7. 1999, na podlagi katerega je prenehal veljati ZTVP, je zagotovljena kontinuiteta obstoja in delovanja Agencije. Temeljna naloga Agencije je izvrševanje nadzora in drugih nalog ter pristojnosti, določenih z zakoni in na njihovi podlagi izdanimi predpisi, z namenom zagotoviti spoštovanje teh predpisov in ustvariti pogoje za učinkovito delovanje trgov vrednostnih papirjev in zaupanje vlagateljev v te trge.

Sredstva za delo Agencije se zagotavljajo predvsem iz nadomestil za opravljanje nadzora in taks za odločanje o posamičnih zadevah. Višino nadomestil in taks določa tarifa, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije daje tudi soglasje k letnemu obračunu in finančnemu načrtu Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja računsko sodišče.

Sedež Agencije je v Ljubljani, Poljanski nasip 6.

2. BISTVENE NALOGE AGENCIJE

Agencija izdaja dovoljenja in opravlja nadzor ter izvršuje druge naloge in pristojnosti, določene z ZTVP – 1, Zakonom o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 6/94, 25/97, 32/97 – popr., 10/98, 26/99, 31/00 in 110/02; v nadaljnjem besedilu ZISDU) in Zakonom o prevzemih (Uradni list RS, št. 47/97, in 56/99; v nadaljnjem besedilu ZPre). V začetku leta 2003 je začel veljati nov Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 110/02, 73/03 - odl. US, 32/04 in 42/04; v nadaljnjem besedilu ZISDU – 1), ki v skladu z evropsko smernico o investicijskih skladih povsem na novo ureja področje poslovanja investicijskih skladov in družb za upravljanje.

Poleg naštetih zakonov določajo zakonski okvir dela Agencije še Zakon o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 50/99, 106/99, 31/00, 58/02, 110/02 in 54/04; v nadaljnjem besedilu ZPSPID), Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 20/04 (ZPIZ-1-UPB2), 25/04 in 54/04); v nadaljnjem besedilu ZPIZ – 1), Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih (Uradni list RS, št. 23/99 in 75/02; v nadaljnjem besedilu ZNVP).

Na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja (Uradni list RS, št. 79/01, in 59/02) Agencija sodeluje pri sestavi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij v subjektih, ki jih nadzoruje, in v okviru svojih pristojnosti kot organ nadzora preverja izvajanje tudi določb tega zakona. Na podlagi novele Zakona o gospodarskih družbah (ZGD – F, Uradni list RS, št. 45/01) Agencija opravlja administrativne zadeve za poravnalni odbor izvedencev za preizkus menjalnega razmerja v postopkih sodnega preizkusa menjalnega razmerja v primerih pripojitev družb.

Naloge in pristojnosti tvorijo predvsem štiri osnovna področja, in sicer:

- izdaja dovoljenj in soglasij oziroma drugih aktov: za poslovanje finančnih organizacij po ZTVP – 1, ZISDU oziroma ZISDU – 1 in ZPIZ – 1, za javno ponudbo vrednostnih papirjev, za ponudbo za odkup, za opravljanje poslov borznega posrednika ter za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje, borznoposredniške družbe, borze in klirinškodoptne družbe,
- nadzor nad trgom vrednostnih papirjev oziroma nadzor nad finančnimi organizacijami po ZTVP – 1, ZISDU oziroma ZISDU – 1 in ZPIZ – 1 ter nadzor postopkov v zvezi s prevzemi po ZPre,
- priprava podzakonskih predpisov Agencije, ki so pravna podlaga za urejanje, kontrolo in razvoj trga vrednostnih papirjev v Republiki Sloveniji,
- vodenje registrov oziroma drugih podatkov s področja trga vrednostnih papirjev.

Konkretnejše pomembne naloge Agencije iz zgoraj navedenih sklopov so:

- izdaja dovoljenj za poslovanje finančnih institucij po ZTVP – 1, ZISDU oziroma ZISDU – 1 in ZPIZ – 1, in sicer:
 - borznoposredniških družb,
 - družb za upravljanje,
 - (pooblaščenih) investicijskih družb,
 - vzajemnih skladov,
 - vzajemnih pokojninskih skladov,
 - borze,
 - klirinškodpotne družbe,
- izdaja dovoljenj za javno ponudbo vrednostnih papirjev,
- izdaja dovoljenj za ponudbo za odkup,
- organiziranje preizkusov strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje poslov borznega posrednika,
- izdaja dovoljenj za opravljanje poslov borznega posrednika in za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje, borznoposredniške družbe, borze ali klirinškodpotne družbe,
- dajanje soglasij k aktom borze,
- dajanje soglasij k aktom klirinškodpotne družbe,
- nadzor družb za upravljanje, (pooblaščenih) investicijskih družb, vzajemnih skladov, vzajemnih pokojninskih skladov, borze, klirinškodpotne družbe ter borznoposredniških družb in bank, ki opravljajo posle z vrednostnimi papirji (slednje le v tem delu njihovega poslovanja), in nadzor nad postopki po ZPre,
- priprava podzakonskih predpisov na podlagi ZTVP – 1, ZISDU oziroma ZISDU – 1, ZPre, ZPIZ – 1, ZNVP,
- vodenje registrov izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje, prospektov za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje ter revidiranih letnih poročil in njihovih povzetkov, polletnih poročil in njihovih povzetkov ter poročil o poslovnih dogodkih.

Najpomembnejša naloga Agencije v prvi polovici leta 2003 je bila intenzivna in strokovno izjemno zahtevna priprava 41 podzakonskih predpisov na podlagi ZISDU – 1, s katerimi je Agencija uredila poslovanje družb za upravljanje in investicijskih skladov v skladu s tem novim zakonom. Uveljavitev ZISDU – 1 in podzakonskih predpisov je imela za posledico tudi celo vrsto odprtih pravnih vprašanj, do katerih je bilo treba sprejeti določena stališča oziroma mnenja.

3. ORGANI AGENCIJE

Na podlagi 294. člena ZTVP – 1 sta organa Agencije strokovni svet in direktor Agencije.

3.1 Strokovni svet

Na podlagi 296. člena ZTVP – 1 osem članov in predsednika strokovnega sveta imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za finance. Člani in predsednik strokovnega sveta se imenujejo za dobo petih let in so lahko ponovno imenovani.

Z uveljavitvijo ZTVP – 1 člani in predsednik strokovnega sveta, imenovani na podlagi ZTVP, nadaljujejo z opravljanjem funkcije do izteka mandata. Pred iztekom mandata lahko člana in predsednika strokovnega sveta razreši samo Vlada Republike Slovenije, iz razlogov, določenih v ZTVP – 1.

V letu 2003 so bili člani strokovnega sveta: dr. Miha Juhart (predsednik), ddr. Neven Borak (sklep Vlade RS z dne 31. 7. 2003), ga. Sonja Bukovec (do izteka mandata 2. 3. 2003), dr. Rasto Hartman, mag. Mojca Majič, dr. Edo Pirkmajer, mag. Sibil Svilan, g. Klaudijo Stroligo, mag. Alja Markovič Čas in ga. Alenka Selak.

Člani in predsednik strokovnega sveta ne smejo biti pogodbeno vezani, zaposleni ali imeti lastniških deležev pravnih oseb, ki jim Agencija izdaja dovoljenje oziroma soglasje za poslovanje, in ne smejo opravljati nalog v organih političnih strank. Člani in predsednik strokovnega sveta morajo kot zaupne varovati podatke o izdajateljih vrednostnih papirjev, osebah, nad katerimi Agencija opravlja nadzor, in druge podatke o dejstvih in okoliščinah, za katere so izvedeli v zvezi z opravljanjem funkcije, razen podatkov, ki so po določbah zakona javno dostopni, in sicer tudi po prenehanju njihove funkcije.

Strokovni svet je pristojen za sprejemanje podzakonskih predpisov, ki jih izdaja Agencija, ter za izdajo dovoljenj, soglasij in drugih odločitev o posamičnih zadevah. Prav tako sprejema tudi letno poročilo o delu Agencije in poročilo o stanju na trgu vrednostnih papirjev, ki ga je treba predložiti Državnemu zboru Republike Slovenije do 30. junija tekočega leta. Najpozneje do 31. marca vsakega leta mora strokovni svet sprejeti tudi letni obračun Agencije za preteklo leto, ki ga pregleda tudi pooblaščen revizor, in finančni načrt tekočega leta, ter ju v roku 10 dni po sprejemu poslati ministru, pristojnemu za finance. K letnemu obračunu in finančnemu načrtu da soglasje Vlada Republike Slovenije.

Agencija odloča o posamičnih zadevah po postopku, določenem v ZTVP – 1, če ni v drugem zakonu drugače določeno. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Senat odloča o vseh zadevah, če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata. Senat sestavljajo vsi člani strokovnega sveta, razen v postopku odločanja o posamičnih zadevah po ZPre, kjer senat sestavljajo trije člani strokovnega sveta. Za postopek odločanja Agencije, če ni v ZTVP–1 drugače določeno, se primerno uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00 in 52/02; v nadaljnjem besedilu ZUP).

3.2 Direktor

Direktorja Agencije, ki vodi poslovanje Agencije in organizira njeno delo, na podlagi 302. člena ZTVP – 1 imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za finance, za dobo petih let. Z uveljavitvijo Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02 in 51/04) je prenehala veljati omejitev, da se direktorja imenuje izmed članov strokovnega sveta.

Vlada Republike Slovenije je z odločbo z dne 30. 1. 2003 ponovno imenovala ddr. Nevena Boraka s 1. 2. 2003 za vršilca dolžnosti direktorja Agencije (ddr. Neven Borak je bil prvič imenovan za vršilca dolžnosti direktorja Agencije s 1. 8. 2002, vendar največ za dobo 6 mesecev), z odločbo z dne 20. 3. 2003 pa ga je na podlagi izvedenega javnega natečaja imenovala s 1. 4. 2003 za direktorja Agencije za dobo 5 let.

4. NOTRANJA ORGANIZACIJA AGENCIJE

Strokovni svet je v skladu z ZTVP – 1 27. 1. 2000 sprejel Poslovnik Agencije, ki določa podrobnejšo notranjo organizacijo in poslovanje Agencije. Na podlagi Poslovnika Agencije in na njegovi podlagi sprejetega Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je Agencija notranjeorganizacijsko strukturirana po naslednjih sektorjih:

- pravni sektor,
- sektor trga vrednostnih papirjev,
- sektor investicijskih skladov,
- sektor pokojninskih skladov,
- sektor za nadzor,
- sektor za mednarodno sodelovanje,
- sektor za informatiko,
- splošni sektor.

Pravni sektor opravlja pravnostrokovna dela in naloge, ki se nanašajo na pripravo predlogov podzakonskih aktov, odločb Agencije, pravnih mnenj oziroma stališč, in na rešitev pravnih vprašanj s področja dela drugih sektorjev, ter opravlja vsa druga pravna dela in naloge v zvezi z izvrševanjem nalog in pristojnosti Agencije.

Sektor trga vrednostnih papirjev opravlja vsa dela in naloge, povezane z izdajo dovoljenj oziroma soglasij na področju primarnega in sekundarnega trga vrednostnih papirjev ter v zvezi s prevzemi, s poročanjem javnih družb in z vodenjem javnih registrov ter opravlja druge naloge, povezane z delovanjem trga vrednostnih papirjev.

Sektor investicijskih skladov opravlja vsa dela in naloge, povezane z izdajo dovoljenj oziroma soglasij družbam za upravljanje in investicijskim skladom ter opravlja druga dela in naloge, povezane z izvrševanjem ZISDU oziroma ZISDU – 1 ter ZPSPID, slednjega v delu, ki se nanaša na preoblikovanje investicijskih družb.

Sektor pokojninskih skladov opravlja vsa dela in naloge, ki se nanašajo na izdajo dovoljenj oziroma soglasij upravljavcem vzajemnih pokojninskih skladov ter opravlja druga dela in naloge, povezane v zvezi z izvrševanjem določb ZPIZ – 1 na tem področju.

Sektor za nadzor opravlja vsa dela in naloge, povezane z izvajanjem nadzora nad poslovanjem subjektov, ter v ta namen pregleduje poslovne knjige, poročila in zbira druge informacije o poslovanju subjektov nadzora in pri tem ugotavlja morebitne nepravilnosti pri poslovanju subjektov nadzora ter predlaga ukrepe v zvezi z ugotovitvami nadzora.

Sektor za mednarodno sodelovanje opravlja vsa dela in naloge, ki se nanašajo na sodelovanje Agencije s podobnimi nadzornimi institucijami v drugih državah in z organi Evropske skupnosti ter z drugimi mednarodnimi institucijami, koordinira udeležbo Agencije v posameznih delovnih skupinah v okviru teh institucij ter opravlja druga dela in naloge, povezane z mednarodnim sodelovanjem Agencije.

Sektor za informatiko opravlja vsa dela in naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema kot tudi varnostnega sistema

Agencije, organizira zajem, računalniško vodenje in obdelavo ter analizo vseh podatkov Agencije, skrbi za računalniško podporo predstavitve Agencije na internetu ter opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije.

Splošni sektor opravlja vsa dela in naloge, povezane z organizacijskimi, finančno računovodskimi, kadrovskimi, tehničnimi in tem podobnimi zadevami oziroma opravlja druge splošne naloge, potrebne za delovanje Agencije.

Na dan 31. 12. 2003 je bilo na Agenciji zaposlenih 38 delavcev, od tega 1 dvojni doktor znanosti, 5 magistrov ekonomije, 2 magistra prava, 8 univerzitetnih diplomiranih pravnikov, 11 univerzitetnih diplomiranih ekonomistov, 1 univerzitetni diplomirani inženir računalništva in informatike, 1 univerzitetni diplomirani organizator dela – informatik, 4 diplomirani ekonomisti, 1 ekonomist, 1 višji tehnik, 2 ekonomska tehnika in 1 gimnazijski maturant.

Zaposleni na Agenciji ne smejo biti člani organov borznoposredniških družb, bank in izdajateljev, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in tudi ne smejo opravljati nalog za te pravne osebe. Prav tako so zaposleni, enako kot člani strokovnega sveta, dolžni kot zaupne varovati podatke, za katere so izvedeli v zvezi z opravljanjem dela, tudi po prenehanju delovnega razmerja.

II. DELO AGENCIJE V LETU 2003

1. IZDAJA DOVOLJENJ OZIROMA SOGLASIJ

Agencija izdaja predvsem dovoljenja za ustanovitev oziroma poslovanje finančnih institucij, dovoljenja za javno ponudbo vrednostnih papirjev in za ponudbo za odkup, dovoljenja za opravljanje poslov borznega posrednika in dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave družb za upravljanje, borznoposredniških družb, borze in klirinškodotne družbe ter soglasja k aktom Ljubljanske borze vrednostnih papirjev, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu Ljubljanska borza) in KDD – Centralne klirinško-depotne družbe, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu KDD).

1.1 IZDAJA DOVOLJENJ ZA POSLOVANJE FINANČNIH INSTITUCIJ

1.1.1 Investicijski skladi in družbe za upravljanje

V letu 2003 se je nadaljeval postopek preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb, ki se je začel v letu 2000 in bi moral biti v skladu z ZPSPID zaključen do 31. 12. 2003. Večina pooblaščenih investicijskih družb se je do konca leta bodisi uskladila z določbami

ZISDU, ki veljajo za investicijske družbe, bodisi razdružila v investicijsko družbo in redno delniško družbo, ali v celoti preoblikovala v redno delniško družbo. Do predpisanega roka se v skladu z določbami ZPSPID niso preoblikovale 3 pooblaščenice investicijske družbe, in sicer Mercata, Mercata 1 in PID Maksima. Njihovo upravljanje bo Agencija v skladu s 35. členom ZPSPID prenesla na nove upravljavce.

Trem pooblaščenim investicijskim družbam je bila izdana ugotovitvena odločba, s katero je Agencija ugotovila, da so se uskladile z določbami ZISDU, ki veljajo za investicijske družbe (Zlata moneta I, Krona senior in Modra linija), dve investicijski družbi sta bili ustanovljeni v postopku preoblikovanja pooblaščenice investicijske družbe, ko je prišlo do delitve na investicijsko družbo in redno delniško družbo (Zvon Ena in Vipa invest). Devetnajst pooblaščenih investicijskih družb je do konca leta 2003 prilagodilo strukturo naložb in izvedlo vse potrebne postopke za preoblikovanje v redno delniško družbo, ena pooblaščenica investicijska družba (Pomurska ID 1) pa se je preoblikovala v vzajemni sklad.

Agencija je izdala dve dovoljenji družbama za upravljanje za opravljanje storitev upravljanja investicijskih skladov (Medvešek Pušnik, NLB Skladi), eno dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v družbi za upravljanje, dve dovoljenji za oblikovanje vzajemnega sklada (MP-GLOBAL.SI in MP-PLUS.SI), štiri soglasja k sklenitvi pogodbe o upravljanju z drugo družbo za upravljanje (z NFD sta jo sklenili pooblaščenici investicijski družbi TRDNJAVA PID in TRDNJAVA I PID, s Pomursko družbo za upravljanje pa POMURSKA ID 1 in POOBLAŠČENA POMURSKA PID), eno dovoljenje za prevzem upravljanja posebne investicijske družbe (Abančna DZU je od Avip DZU prevzela upravljanje ID VIPA INVEST), eno dovoljenje za prenos upravljanja vzajemnega sklada (Abančna DZU je prevzela upravljanje posebnega vzajemnega sklad VIPEK), eno soglasje k spremembam statuta ID (INFOND ID), eno soglasje k zadolževanju pooblaščenice investicijske družbe (Zvon Dva), dve soglasji k pravilom upravljanja vzajemnega sklada, štiri dovoljenja za objavo prospekta in izvlečka prospekta investicijskega sklada, eno soglasje k spremembam in dopolnitvam prospekta za javno ponudbo investicijskih kuponov vzajemnega sklada, štiri soglasja k spremembam pravil upravljanja in prospektov posebnih vzajemnih skladov, pet mnenj v zvezi z izdajo dovoljenja za opravljanje skrbniških storitev (NLB, ABANKA VIPA, BANKA KOPER, BANK AUSTRIA CREDITANSTALT in FACTOR BANKA), izdano pa je bilo tudi prvo dovoljenje za sklenitev pogodbe o upravljanju skrbniških storitev.

Kljub izteku zakonskega roka za preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb 31. 12. 2003 je ob koncu tega leta poleg 8 investicijskih družb še vedno poslovalo 18 pooblaščenih investicijskih družb, kar je posledica tega, da je veliko število družb za upravljanje zahteve za preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb vložilo tik pred iztekom prej navedenega roka, tako da bo Agencija o njih odločala še v letu 2004, nekaj že odobrenih preoblikovanj pa še ni bilo vpisanih v sodni register.

Tudi pri vzajemnih skladih je prišlo do spremembe, tako da sta ob koncu leta 2003 poslovala 2 vzajemna sklada, ki sta bila ustanovljena na podlagi določb ZISDU – 1, in 18 posebnih vzajemnih skladov, ki svojega poslovanja še niso uskladili z določbami ZISDU – 1. Čista vrednost sredstev vseh vzajemnih skladov je 31. 12. 2003 znašala 92,8 milijarde tolarjev, kar pomeni 67 % povečanje glede na predhodno leto.

Na dan 31. 12. 2003 je bilo aktivnih 20 družb za upravljanje, njihovo število pa naj bi se v naslednjem letu zmanjšalo zaradi uskladitve njihovega poslovanja z določbami ZISDU – 1

in na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi predpisi, ki so jo bile družbe za upravljanje dolžne izvesti do 2. 1. 2004.

1.1.2 Vzajemni pokojninski skladi

V letu 2003 je poslovalo 5 vzajemnih pokojninskih skladov. Kot je razvidno iz spodnje tabele je na dan 31. 12. 2003 v pet skladov vplačevalo premije 35.557 članov, kar je 13 % več kot leto prej. Njihovo premoženje je doseglo vrednost 12,16 mrd SIT, kar je dvakrat več kot predhodno leto. Tržna koncentracija se je nekoliko zmanjšala, saj je delež največjega sklada 77,67 % in se že tri leta zapored znižuje.

Tabela 1: Splošni podatki o vzajemnih pokojninskih skladih (VPS)

	31.12.2002	31.12.2003
Število skladov	5	5
Število upravljavcev	5	5
Število članov VPS	31.539	35.557
Vpl. čista premija v tekočem mesecu v SIT	511.855.241	600.650.339
ČVS v SIT	5.820.995.358	12.158.551.388
Tržna koncentracija		
delež največjega sklada	80,56%	77,67%
delež največjih treh skladov	95,13%	93,56%

Vir: Mesečna poročila upravljavcev vzajemnih pokojninskih skladov

Med naložbami vzajemnih pokojninskih skladov tudi v letu 2003 prevladujejo naložbe v državne obveznice (46,80 %). Medtem ko so se naložbe v bančne depozite znižale za 27,40 % in znašajo 19,45 % vsega premoženja skladov, hkrati pa se je za 386 % povečal delež naložb v delnice (4,23 %). Podatki o sestavi naložb kažejo, da upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov še vedno vodijo konzervativno naložbeno politiko, predvsem zaradi zagotavljanja zajamčene donosnosti, ki so jo članom zagotovili v pokojninskih načrtih.

Vsi vzajemni pokojninski skladi so ves čas dosegali mesečno zajamčeno donosnost. Donosnost vrednosti enote premoženja za posamezne vzajemne pokojninske sklade se je v letu 2003 gibala med 10,92 % in 13,99 % na letni ravni ter je bila odvisna od naložbene strategije posameznega upravljavca.

Novela ZPIZ – 1C (Uradni list RS, št. 109/01) je s 1. 1. 2002 uvedla obvezno ločitev pokojninskih načrtov na kolektivno in individualno zavarovanje. Ločitev pokojninskih načrtov na kolektivne in individualne je pomembna predvsem s stališča pravice do uveljavljanja davčnih olajšav. Za izvajalce pokojninskih načrtov je to zahtevalo dodatne uskladitve in nove evidence. V letu 2003 je na tej podlagi en vzajemni pokojninski sklad vložil zahtevo za izdajo soglasja k spremembi pravil vzajemnega pokojninskega sklada, s katero je dopolnil pravila z novim pokojninskim načrtom za individualno zavarovanje.

ZPIZ – 1C je tudi podaljšal prilagoditveno obdobje za oblikovanje vzajemnih pokojninskih skladov in pokojninskih družb do 1. 1. 2003. Do tega datuma so morali vzajemni pokojninski skladi imeti najmanj 1000 članov, če so želeli ohraniti dovoljenje za oblikovanje vzajemnega pokojninskega sklada. V letu 2003 so vsi vzajemni pokojninski skladi izpolnjevali ta kriterij.

ZISDU – 1 je prinesel novosti in dodatne zahteve tudi za področje vzajemnih pokojninskih skladov (uvedba skrbniške banke, nova oziroma podrobnejša ureditev ukrepov nadzora nad vzajemnimi pokojninskimi skladi in upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov, podrobnejša določitev kršitev poslovanja, podrobneje predpisan postopek odvzema in prenehanja dovoljenja za oblikovanje vzajemnega pokojninskega sklada, predpisano letno revidiranje izkazov vzajemnega pokojninskega sklada, ki do sedaj ni bilo obvezno).

1.1.3 Borznoposredniške družbe in banke

Konec leta 2003 je število pooblaščenih udeležencev, ki imajo dovoljenje Agencije oziroma Banke Slovenije za opravljanje storitev z vrednostnimi papirji, znašalo 29. Ena borznoposredniška družba (IT-Modra hiša, d. o. o.) je prenehala z dejavnostjo borznega posredovanja, medtem ko se je Banka Vipa, d. d., združila z Abanko, d. d., Bank Austrii Creditanstalt pa je bilo izdano mnenje za opravljanje dodatne storitve gospodarjenja z vrednostnimi papirji. Konec leta 2003 je Agencija izdala dovoljenje za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji družbi KD BPD, borzno posredniška družba, d. o. o., Ljubljana, in mnenje Hypo Alpe Adria Bank, ki pa še nista začeli z delovanjem. Tako je po stanju na dan 31.12.2003 med pooblaščenimi udeleženci 11 bank in 18 borznoposredniških družb.

Tabela 2: Izdana dovoljenja za opravljanje storitev z vrednostnimi papirji

Zap. št.	Borznoposredniška družba / banka	Vrsta odločbe
1.	IT Modra hiša, d. o. o.	odvzem dovoljenja (na zahtevo BPD)
2.	KD BPD, d. o. o.	izdaja dovoljenja
3.	Hypo Alpe Adria Bank, d. d.	izdaja mnenja
4.	Bank Austria Creditanstalt, d. d.	izdaja mnenja
5.	Banka Vipa, d. d.	združitev z Abanko, d. d.

1.2 IZDAJA DOVOLJENJ ZA JAVNO PONUDBO VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Agencija je v letu 2003 izdala 1 dovoljenje za prvo javno prodajo vrednostnih papirjev in 11 dovoljenj za organizirano trgovanje.

Tabela 3: Izdana dovoljenja za prvo javno prodajo vrednostnih papirjev (VP)

Zap. št.	Izdajatelj VP	Nominalna vrednost emisije	Vrsta VP/nominalna vrednost
1.	Abanka Vipa, d. d. Ljubljana	17.300.000 EUR→ 4.029.384.520 SIT	obveznica na ime 173.000 obveznic po 100 EUR

Tabela 4: Izdana dovoljenja za organizirano trgovanje

Zap. št.	Izdajatelj VP	Nominalna vrednost emisije	Vrsta VP/nominalna vrednost
1.	AKTIVA INVEST, d. d., Ljubljana	775.110.000 SIT	delnice na ime 775.110 delnic po 1.000 SIT
2.	NARAVNI PARK TERME 3000, d. d., Moravske toplice	322.601.000 SIT	delnice na ime 322.601 delnic po 1.000 SIT
3.	BTC, d. d., Ljubljana	40.000.000 EUR → 9.316.496.000 SIT	obveznice na ime 400.000 obveznic po 100 EUR
4.	NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d. d., Ljubljana	NLB9: 10.847.400.000 SIT NLB10: 10.824.300.000 SIT NLB11: 26.326.000 EUR → 6.140.989.674 SIT	obveznice na ime 108.474 obveznic po 100.000 SIT 108.243 obveznic po 100.000 SIT 26.326 obveznic po 1.000 EUR
5.	PROBANKA, d. d., Maribor	6.500.000 EUR → 1.520.646.400 SIT	obveznice na ime 65.000 obveznic po 100 EUR
6.	MERKUR, d. d., Naklo	3.020.000.000 SIT	delnice na ime 302.000 delnic po 10.000 SIT
7.	FOND INVEST, d. d., Ljubljana	336.655.000 SIT	delnice na ime 336.655 delnic po 1.000 SIT
8.	BANKA CELJE, d. d., Celje	10.000.000 EUR → 2.350.736.000 SIT	obveznice na ime 100.000 obveznic po 100 EUR
9.	NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d. d., Ljubljana	8.000.000.000 SIT	obveznice na ime 80.000 obveznic po 100.000 SIT
10.	NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d. d., Ljubljana	11.733.500.000 SIT	obveznice na ime 117.335 obveznic po 100.000 SIT
11.	POŠTNA BANKA SLOVENIJE, d. d., Maribor	10.000.000 EUR → 2.365.027.000 SIT	obveznice na ime 10.000 obveznic po 1.000 EUR

1.3 IZDAJA SOGLASIJ ZA PRVO PRODAJO BREZ JAVNE PONUDBE

V letu 2003 je Agencija izdala tudi 3 soglasja, da se prva prodaja vrednostnih papirjev opravi brez javne ponudbe. Pri izdaji omenjenega dovoljenja gre za primer, ko izdajatelj dokaže, da je izdaja namenjena vnaprej znanim in dobro poučenim investitorjem, prvo prodajo vrednostnih papirjev pa ni mogoče uvrstiti med izjeme, za katere ZTVP – 1 izdajateljem samodejno dovoljuje izvedbo prve prodaje brez javne ponudbe.

V letu 2003 je Agencija prejela tudi obvestila o 74 nejavnih ponudbah vrednostnih papirjev, za katere ni treba izpeljati postopka javne ponudbe in pridobiti dovoljenja Agencije.

1.4 IZDAJA DOVOLJENJ ZA OBVEZNO JAVNO PONUDBO ZA ODKUP IN ZBIRANJE POOBLASTIL PO ZAKONU O PREVZEMIH

1.4.1 Izdaja dovoljenj za ponudbo za odkup

V letu 2003 je Agencija izdala 8 dovoljenj za ponudbo za odkup.

Tabela 5: Izdana dovoljenja za ponudbo za odkup

Zap. št.	Prevzemnik	Ciljna družba	Vrednostni papirji, na katere se je nanašala ponudba
1.	PRIFO, podjetje za financiranje, d. d., Koper	MODRA LINIJA HOLDING, d. d., Koper	navadne imenske delnice 1.252.998 delnic po 1.000 SIT
2.	ATENA PID, pooblaščen investicijska družba, d. d., Ljubljana	INTERTRADE ITS, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 827.298 delnic po 1.000 SIT
3.	AKTIVA INVEST, d. d., Ljubljana	PINUS TKI, d. d., Rače	navadne imenske delnice 100.192 delnic po 10.000 SIT
4.	AKTIVA HOLDINGS B. V., Nizozemska	AKTIVA INVEST, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 326.498 delnic po 1.000 SIT
5.	AKTIVA INVEST, d. d., Ljubljana	AKTIVA AVANT, finančna družba, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 1.462.406 delnic po 1.000 SIT
6.	POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d. d., Ljubljana	ŽIVILA KRANJ, d. d., Naklo	navadne imenske delnice 141.589 delnic po 10.000 SIT
7.	INTERTRADE ITS, d. d., Ljubljana	CERTIUS INVEST, d. d., Ljubljana	navadne imenske delnice 2.147.511 delnic po 1.000 SIT
8.	SAVA, d. d., Kranj	NARAVNI PARK TERME 3000, d. d., Moravske Toplice	navadne imenske delnice 3.043.880 delnic po 1.000 SIT

1.4.2 Izdaja potrdil o prejeti napovedi zbiranja pooblastil

Agencija je v letu 2003 izdala 200 potrdil o prejeti napovedi zbiranja pooblastil za glasovanje na skupščini delniške družbe.

1.5 IZDAJA DOVOLJENJ BORZNIH POSREDNIKOM IN ČLANOM UPRAV

Agencija je v letu 2003 organizirala en preizkus strokovnih znanj za opravljanje poslov borznega posrednika, in sicer 21. oktobra 2003. K opravljanju preizkusa strokovnih znanj za opravljanje poslov borznega posrednika je pristopilo 42 kandidatov – vsi razen enega so uspešno opravili preizkus.

Agencija je v letu 2003 izdala dovoljenje za opravljanje poslov borznega posrednika 15 osebam. Prav tako je izdala 7 dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe ter 7 dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje, tri zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje pa je zavrnila.

1.6 SOGLASJA K AKTOM LJUBLJANSKE BORZE

Na podlagi določb ZTVP – 1 začnejo statut in splošni akti borze, s katerimi borza ureja zadeve, določene v tem zakonu, in spremembe teh aktov veljati, ko borza pridobi soglasje Agencije k tem splošnim aktom oziroma njihovim spremembam.

Agencija je v letu 2003 izdala soglasje k spremembam statuta Ljubljanske borze, k spremembam oziroma dopolnitvam Cenika storitev Ljubljanske borze in Cenika elektronskih storitev Ljubljanske borze.

1.7 SOGLASJA K AKTOM KDD

Na podlagi določb ZTVP – 1 začnejo veljati statut in pravila poslovanja klirinškodpotne družbe ter njune spremembe, ko klirinškodpotna družba pridobi soglasje Agencije k tem aktom oziroma njihovim spremembam.

Agencija v letu 2003 ni prejela nobene zahteve za spremembo statuta ali pravil poslovanja KDD.

2. VODENJE REGISTROV IN DRUGIH JAVNIH PODATKOV TER OBVEZNE OBJAVE JAVNIH DRUŽB

2.1 JAVNI REGISTRI

Agencija vodi register izdanih dovoljenj za prvo javno prodajo oziroma organizirano trgovanje, v katerega se vpisujejo podatki o izdajatelju in vrednostnem papirju. Sklep o natančnejši vsebini registra izdanih dovoljenj za prvo javno prodajo oziroma organizirano trgovanje in način javnega dostopa do podatkov (Uradni list RS, št. 6/00) podrobneje določa vsebino registra dovoljenj in način dostopa do podatkov iz registra dovoljenj.

V letu 2000 je Agencija uskladila registre v elektronski obliki z ZTVP – 1 oziroma s predpisi, izdanimi na podlagi omenjenega zakona. Registri, ki jih je Agencija vodila pred tem, so bili vključeni v nove registre.

Izpise iz registrov Agencija izda vsakomur, in sicer na pisno zahtevo in proti plačilu stroškov, določenih s tarifo Agencije.

2.1.1 Register izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje

Register izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje vključuje firmo in sedež izdajatelja, nominalno vrednost celotne izdaje, vrsto vrednostnega papirja, število izdanih vrednostnih papirjev, vrsto dovoljenja, datum izdaje dovoljenja in v primeru izdaje dovoljenja za prvo javno prodajo obveznic datum izdaje odločbe o uspešnosti oziroma neuspešnosti.

Register izdanih dovoljenj za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje je vključen v spletno stran Agencije na internetnem naslovu <http://www.a-tvp.si>, podatki iz omenjenega registra pa se tekoče ažurirajo ob vsakokratni spremembi.

2.1.2 Register prospektov za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje

Register prospektov za javno ponudbo oziroma organizirano trgovanje vključuje seznam in prospekte izdajateljev vrednostnih papirjev.

2.1.3 Register revidiranih letnih poročil in njihovih povzetkov, polletnih poročil in njihovih povzetkov ter poročil o poslovnih dogodkih

Navedeni register vključuje seznam revidiranih letnih poročil izdajateljev in njihovih povzetkov, polletnih poročil izdajateljev in njihovih povzetkov ter poročil o pomembnih poslovnih dogodkih.

2.2 OBJAVE PODATKOV O POSLOVANJU JAVNIH DRUŽB

Konec leta 2003 je imelo status javne družbe 156 družb – izdajateljic vrednostnih papirjev, ki so dolžne poročati Agenciji o svojem finančnem in pravnem položaju ter o poslovanju s predložitvijo in objavo revidiranega letnega poročila in rednim obveščanjem o vseh poslovnih dogodkih, ki bi lahko pomembneje vplivali na ceno vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je. Javna družba, katere delnice so bile sprejete v kotacijo na borzi, pa mora predložiti in objaviti tudi polletno poročilo.

2.2.1 Letna in polletna poročila javnih družb

V letu 2003 je Agencija prejela 147 revidiranih letnih poročil in 140 povzetkov revidiranih letnih poročil javnih družb za obdobje od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2002.

Agencija je v letu 2003 prejela tudi 32 polletnih poročil in povzetkov polletnih poročil javnih družb za obdobje od 1. 1. 2003 do 30. 6. 2003. Vseh 32 javnih družb, katerih delnice so uvrščene v kotacijo na Ljubljanski borzi, je polletne poslovne rezultate tudi objavilo.

2.2.2 Obvestila o pomembnih poslovnih dogodkih

V letu 2003 so javne družbe obvestile Agencijo oziroma objavile 1.320 obvestil o pomembnih poslovnih dogodkih, ki bi lahko pomembneje vplivali na ceno vrednostnega papirja (sklic skupščine delničarjev, skupščina delničarjev, izdelava nerevidiranih računovodskih izkazov, bistvene spremembe v strukturi virov sredstev izdajatelja, izdaja novih serijskih vrednostnih papirjev, pomembne spremembe v lastniški sestavi, upravi oziroma poslovodstvu in nadzornem svetu, pomembne sklenjene pogodbe, pomembni sodni in upravni postopki idr.).

2.2.3 Obvestila o kvalificiranih deležih

Agencija je v letu 2003 prejela 187 obvestil o posredni oziroma neposredni pridobitvi 5 % vseh delnic oziroma drugih vrednostnih papirjev izdajatelja, ki zagotavljajo glasovalno pravico, in o pridobitvi vsakih nadaljnjih 5 % navedenih vrednostnih papirjev.

3. NADZOR

3.1 OPRAVLJANJE NADZORA

Agencija opravlja nadzor nad pooblaščenimi udeleženci trga vrednostnih papirjev s preverjanjem poročil in obvestil ter s pregledovanjem poslovanja. Agencija lahko opravlja nadzor tudi nad osebami, ki nezakonito opravljajo storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, saj ji 210. člen ZTVP – 1 daje pooblastilo za nadzor tudi nad osebami, ki poleg drugih dejavnosti ali kot edino dejavnost opravljajo storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, ne da bi za opravljanje teh storitev pridobile ustrezno dovoljenje, oziroma ki objavljajo oglase, s katerimi reklamirajo storitve v zvezi z vrednostnimi papirji.

Agencija opravlja nadzor na podlagi svojih rednih letnih programov nadzora, ugotovitev, izhajajočih iz spremljanja ter preverjanja poročil in obvestil, pritožb strank ter pobud in predlogov drugih udeležencev oziroma institucij. Na podlagi Pravilnika o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (Uradni list RS, št. 55/99 in 87/00; v nadaljnjem besedilu Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov) Agencija opravlja tudi skupne nadzore z Banko Slovenije in Agencijo za zavarovalni nadzor.

V letu 2003 je bilo začelih 191 postopkov nadzora, in sicer je bil v 128 primerih postopek nadzora uveden na podlagi ugotovitev iz poročanja subjektov nadzora, v 49 primerih na podlagi ugotovitev iz pregleda poslovanja subjekta nadzora in v 14 primerih na podlagi pritožb strank.

Tabela 6: Začeti postopki nadzora v letu 2003

Subjekt nadzora	Vrsta nadzora			Skupaj
	poročanje	pregled poslovanja	pregled poslovanja zaradi pritožbe stranke	
javne družbe	16	1	3	20
borznoposredniške družbe	64	19	3	86
banke za posle z VP	22	8	3	33
DZU, ki upravlja PID	15	3	0	18
DZU, ki upravlja VS	4	2	1	7
vzajemni pokojninski skladi	6	0	0	6
prevzemi	0	4	1	5
borzni posredniki	0	3	0	3
člani uprav	0	2	0	2
drugi subjekti	1	4	0	5
nelicencirani subjekti	0	3	3	6
Skupaj	128	49	14	191

Vir: Agencija

Pri opravljanju nadzora lahko Agencija od subjekta nadzora zahteva poročila in informacije o vseh zadevah, ki so glede na namen posameznega nadzora pomembne za presojo, ali subjekt nadzora spoštuje zakone in predpise, katerih izvajanje nadzoruje Agencija. Poročila in informacije lahko zahteva tudi od članov uprave subjekta nadzora in oseb, zaposlenih pri subjektu nadzora.

Agencija lahko pri opravljanju nadzora nad licenciranim subjektom nadzora (ki mu je Agencija izdala dovoljenje za opravljanje storitev) opravi tudi pregled poslovanja pravnih oseb, povezanih z licenciranim subjektom nadzora, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem licenciranega subjekta nadzora.

3.1.1 Preverjanje poročil in obvestil

Agencija preverja poročila in obvestila, ki jih prejme od oseb, ki so ji dolžne redno poročati, tako da preveri njihovo pravočasnost in pravilnost poročanja, ugotavlja pa tudi morebitne druge nepravilnosti.

Glede na vrsto poročila se opravijo ustrezne logične kontrole bodisi "ročno" bodisi z računalniško podprtim informacijskim sistemom. Pred vnosom podatkov v informacijski sistem se opravijo tudi občasne vsebinske kontrole poročil in po potrebi, v sodelovanju z zavezancem za poročanje, odpravijo morebitne očitne napake pri poročanju. Kontrole potekajo bodisi kot primerjave v času bodisi kot primerjave med posameznimi subjekti oziroma kot ugotavljanje morebitnih večjih odstopanj v vrednostih, cenah in količinah transakcij z vrednostnimi papirji.

Preverjanje poročil in obvestil poteka v dveh fazah: najprej ob prejemu in obdelavi poročila ter naknadno v sistematičnih nadzorih tudi kot pomoč oziroma navzkrižni nadzor v zvezi s postopki, povezanimi z opravljanjem pregledov poslovanja.

Nadzor s pregledovanjem informacijskih baz je zastavljen za borznoposredniške družbe in družbe za upravljanje. Nekateri podatki se poročajo dnevno, drugi mesečno, trimesečno, polletno in letno oziroma ob nastanku dogodka, za katerega obstaja obveznost poročanja.

Povezava med Agencijo in Ljubljansko borzo za vpogled v borzni trgovni sistem (BTS) ter povezava med Agencijo in KDD za vpogled v informacijski sistem KDD (KIS) omogočata neposreden vpogled v nekatere podatke o opravljanju poslov posameznih pooblaščenih udeležencev na trgu vrednostnih papirjev.

V letu 2003 je Agencija v skladu s podzakonskimi predpisi prejela tudi revizijska poročila o revidiranju poslovanja vzajemnih skladov, pooblaščenih investicijskih družb, družb za upravljanje in borznoposredniških družb ter pregledala oziroma opravila analizo prejetih revizijskih poročil.

Največ izmed 128 začelih postopkov nadzora na podlagi ugotovitev iz poročanja subjektov nadzora je bilo odprtih zaradi ugotavljanja pravilnosti in pravočasnosti poročanja borznoposredniških družb (64 nadzorov) in bank, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov v zvezi z vrednostnimi papirji (22 nadzorov). Nadzor je izhajal iz pregleda vsebine revidiranih letnih poročil vseh borznoposredniških družb in bank, prav tako pa tudi iz pregleda izpolnjevanja pravil skrbnega in varnega poslovanja ter vodenja evidenc. Opravljen je bil tudi nadzor nad objavo povzetkov revidiranih letnih poročil borznoposredniških družb in bank.

Med pogostejšimi razlogi za začetek nadzora je bilo tudi poročanje javnih družb (16 nadzorov) in družb za upravljanje, ki upravljajo pooblašcene investicijske družbe (15 nadzorov).

Zaradi kršitev, ugotovljenih pri poročanju, se lahko uvede tudi podrobnejši nadzor s pregledom poslovanja subjekta nadzora.

3.1.2 Pregled poslovanja

Pri pregledu poslovanja se preverita dokumentacija in poslovanje posamezne družbe, nad katero Agencija opravlja nadzor. Pregled poteka v prostorih subjekta nadzora ali v prostorih Agencije na podlagi predložene dokumentacije, ki jo izrecno zahteva Agencija. Glede na postopek in številno dokumentacijo, ki jo je treba pregledati, so lahko postopki takega nadzora tudi zelo dolgotrajni.

Poleg rednih pregledov poslovanja, načrtovanih v okviru rednih letnih programov nadzora, Agencija izvede pregled poslovanja tudi v primerih, če:

- pri preverjanju poročil ugotovi, da je bila storjena kršitev predpisa, katerega spoštovanje nadzoruje,
- oceni, da je to potrebno glede na prejeto pritožbo stranke oziroma obvestilo o kršitvi,
- oceni, da je to potrebno glede na informacije, ki izhajajo iz javno razpoložljivih virov.

Največ izmed 49 začelih postopkov nadzora na podlagi pregleda poslovanja je bilo uvedenih pri borznoposredniških družbah (19) in bankah (8), ki imajo dovoljenje za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji, in sicer na podlagi ugotovitev iz

revizijskih poročil, pritožb strank in pregleda sklepanja poslov na organiziranem in neorganiziranem trgu vrednostnih papirjev.

Največ pobud za nadzor in prijav so podale stranke oziroma mali investitorji - fizične osebe, po dve obvestili o kršitvah sta prispeli iz Posebnega davčnega urada in Urada kriminalistične policije Policijske uprave. Agencija je vsako pisno prijavo obravnavala in nanjo tudi pisno odgovorila.

Na Agencijo so se z raznimi zaprosili za posredovanje pojasnil in podatkov v zvezi z opravljanjem nadzora obračali tudi okrajna sodišča, Državni svet Republike Slovenije in poslanci.

Tabela 7: Prejete prijave in pobude za nadzor ter zahteve za podatke

Stranke		39
od tega:	fizične osebe	27
	pravne osebe	12
Policijska uprava		2
DURS - Posebni davčni urad		2
Sodišča		1
Državni svet Republike Slovenije		1
Poslansko vprašanje		2
Skupaj		47

Vir: Agencija

3.1.3 Ukrepi nadzora oziroma druge aktivnosti Agencije v zvezi z nadzorom

Agencija je v letu 2003 izdala 95 odredb o odpravi kršitev, in sicer iz ugotovitev pri nadzoru nad poročanjem 73 odredb, iz pregleda poslovanja 19 odredb in iz pregleda poslovanja na podlagi prijav strank 3 odredbe.

Podrobnejši pregled primerov nadzorov, v katerih je bilo izdanih 73 odredb za odpravo kršitve, ki je bila ugotovljena pri poročanju, kaže, da je bil:

- v 21 primerih nadzor uveden nad družbami za upravljanje, ki upravljajo PID ali VS,
- petkrat uveden nadzor nad vzajemnimi pokojninskimi skladi,
- v 28 primerih nadzor uveden nad borznoposredniškimi družbami,
- trikrat uveden nadzor nad sektorjem banke za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji,
- 16 odredb je bilo izdanih na podlagi nadzora javnih družb.

Med 49 opravljenimi pregledi poslovanja v letu 2003 je bilo izdanih 19 odredb o odpravi kršitev, in sicer:

- 7 na podlagi pregleda poslovanja borznoposredniških družb,
- 2 odredbi zaradi ugotovljenih kršitev pri poslovanju družbe za upravljanje, ki upravlja PID ali VS,
- ena odredba zaradi ugotovljenih kršitev pri poslovanju sektorjev banke za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji,

- ena odredba zaradi ugotovljenih kršitev pri pregledu poslovanja javnih družb,
- dve odredbi zaradi ugotovljenih kršitev drugih subjektov,
- 6 odredb nelicenciranim subjektom.

V letu 2003 je Agencija nadaljevala z analizo podatkov z namenom ugotavljanja sklepanja navideznih poslov v borznoposredniških družbah in vpletenosti posameznih pooblaščenih borznih posrednikov v tovrstnih poslih. Agencija je izdelala analizo na podlagi podatkov, ki jih je pridobila od KDD in Ljubljanske borze ter na podlagi pojasnil borznoposredniških družb in borznih posrednikov v zvezi z okoliščinami izvajanja teh poslov.

Pri sklepanju navideznih poslov gre za ravnanja, ki nimajo pravnih oziroma gospodarskih znakov pravnega posla, saj ne prihaja do prenosa lastništva in tudi transakcije z denarnimi sredstvi, ki nastopajo kot posledica sklenitve posla, znašajo toliko, kolikor je potrebno za poravnavo vrednostnih razlik. Namen sklepanja navideznih poslov ni povezovanje ponudbe in povpraševanja po vrednostnih papirjih, kar je osnovni namen transakcij z vrednostnimi papirji, temveč realizacija kapitalskih dobičkov, prelivanje kapitalskih dobičkov in s tem izogibanje plačevanju davkov, vrednotenje naložb stranke po novem tečaju vrednostnih papirjev ter cenovna manipulacija. Funkcija trga vrednostnih papirjev je namreč povezovati ponudbo in povpraševanje z namenom prenosa lastništva vrednostnih papirjev iz računa prodajalca na račun kupca. V primeru sklepanja navideznih poslov do tega namena prenosa ne pride, s čimer se zlorabi trg vrednostnih papirjev za posle, katerim ni namenjen.

Glavni indikatorji navideznih poslov so naslednji: (1) v istem dnevu sta sklenjena nasprotna posla (kupec pri prvem poslu je prodajalec pri drugem poslu in obratno), med katerima je krajši časovni razmik, oziroma en posel, pri čemer je kupec in prodajalec ista oseba, (2) lastništvo nad vrednostnimi papirji se ne prenese na drugo osebo, (3) prenosi denarnih sredstev predstavljajo le denarno poravnavo cenovnih razlik in ne kupnino za vrednostne papirje, (4) nasprotne posle sklepajo med seboj povezane osebe, ki istočasno oziroma v krajšem časovnem razmiku oddajo naročilo za sklenitev posla, in sicer hkrati za nakup in prodajo vrednostnih papirjev, (5) prodajalec vrednostnih papirjev na trgovalnem računu, odprtem pri borznoposredniški družbi, praviloma nima vrednostnih papirjev, ki so predmet prodaje, (6) kupec vrednostnih papirjev na denarnem računu pri borznoposredniški družbi praviloma nima zadostnih denarnih sredstev.

Na podlagi ugotovitev o sklepanju navideznih poslov na kapitalnem trgu je Agencija v letu 2003 začela postopek za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije članoma uprave Ljubljanske borze ter sprožila 3 postopke za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov borznega posrednika, od katerih je ena odločba že pravnomočna.

Agencija je v letu 2003 začela tudi postopek za pogojni odvzem dovoljenja za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji zoper eno borznoposredniško družbo zaradi posredovanja pri trgovanju z vrednostnimi papirji z namenom ustvariti napačno informacijo o ceni in prometnosti vrednostnega papirja, kar predstavlja kršitev prepovedi manipulacije.

V letu 2003 je Agencija nadaljevala tudi s pregledom trgovanja z delnicami družbe Lek v času prevzemne ponudbe zaradi suma zlorabe notranjih informacij. Na podlagi ugotovitev je Agencija podala Okrožnemu državnemu tožilstvu 18 prijav zoper fizične osebe ter 3 prijave zoper pravne osebe in odgovorne fizične osebe zaradi suma trgovanja na podlagi notranjih informacij. V zvezi s sumom trgovanja na podlagi notranjih informacij z

delnicami družbe Gorenje in Kolinska je Agencija naslovila na Okrožno državno tožilstvo še prijave zoper šest fizičnih ter dve pravni osebi skupaj z odgovorno osebo.

Vloženi predlogi za uvedbo postopka o prekršku zaradi kršitev ZTVP – 1, ZPre, ZISDU oziroma ZISDU – 1 so podrobneje opisani v poglavju 5.5.

3.2 NADZOR NAD JAVNO PONUDBO VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Agencija v letu 2003 ni izvedla nobenega postopka nadzora nad javno ponudbo vrednostnih papirjev.

3.3 NADZOR NAD POSTOPKI PREVZEMA

Tovrstni nadzor Agencija opravlja s pregledovanjem javnih baz podatkov, na primer delniških knjig, in poročil o pridobitvah kvalificiranih deležev, ki jih prejema na podlagi 64. člena ZPre. Na podlagi 17. člena ZPre lahko Agencija v določenih okoliščinah pozove osebo, za katero meni, da namerava opraviti prevzem, da v 24 urah določno izjavi, ali namerava dati ponudbo za odkup, in takšno izjavo tudi nemudoma objavi.

Pri kršitvah ZPre običajno ne gre za neposredne nakupe prevzemnika, ampak za usklajeno delovanje več oseb, zato je izredno pomembno, kako zakon definira 25 % delež. ZPre vsebuje definicijo v 4. členu, poleg delnic v neposredni lasti prevzemnika, sta najpomembnejši postavki še delnice v lasti odvisnih in obvladujočih družb ter delnice, ki jih imajo v lasti tretje osebe za račun prevzemnika. Dodatno je v 60. členu ZPre opredeljeno še usklajeno delovanje pri uresničevanju glasovalnih pravic, ki prav tako sproži obveznost dati ponudbo za odkup. Navedena definicija je zelo ozka in v praksi povzroča mnoge probleme, saj je predvsem pojem »v lasti za račun tretje osebe« bistveno ožji in težje dokazljiv kot npr. pojma »v lasti povezanih oseb« ali »usklajeno delovanje pri nakupih delnic«.

Osnovna sankcija, če nekdo preseže prag 25 %, ne da bi dal ponudbo za odkup v skladu z ZPre, je izguba glasovalnih pravic iz presežnih delnic, ki jo lahko uveljavljajo preostali delničarji na skupščini družbe. Takšna kršitev je v skladu s 1. alinejo prvega odstavka 84. člena ZPre opredeljena tudi kot prekršek, ki se kaznuje z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev. Navedeno sta edini sankciji, ki ju ZPre določa za takšne primere, Agencija torej nima pristojnosti, da nekemu naloži objavo ponudbe za odkup, čeprav se v javnosti to mnogokrat od nje napačno pričakuje.

V letu 2003 je Agencija v zvezi z opravljanjem nadzora nad ZPre prijavila sodniku za prekrške 5 kršitev, v primeru katerih gre predvsem za sume storitve prekrška iz 1. alineje prvega odstavka 84. člena in 7. alineje prvega odstavka 86. člena ZPre. V prvem primeru gre za kršitev, ko pravna oseba ali posameznik ne da ponudbe za odkup vrednostnih papirjev, čeprav je to dolžan storiti, v drugem pa za kršitev, ko pravna oseba ali

posameznik Agencije ne obvesti o pridobitvi kvalificiranega deleža. Zoper kršitelje Agencija sicer tekoče vlaga predloge za uvedbo postopka o prekršku.

3.4 NADZOR NAD POROČANJEM JAVNIH DRUŽB

Javne družbe morajo na podlagi 66. člena ZTVP – 1 in 6. člena Sklepa o podrobnejši vsebini in načinu objave sporočil javnih družb (Uradni list RS, št. 6/00, 76/01 in 117/02) poročati o nerevidiranih nekonsolidiranih in konsolidiranih računovodskih izkazih institucijam, ki so pooblaščne za njihovo zbiranje in obdelavo, omenjene informacije pa javne družbe objavljajo po postopku, ki je predpisan za poročanje o pomembnih poslovnih dogodkih.

Na dan 28. 2. 2003 je imelo status javne družbe 153 družb. V postopku nadzora nad poročanjem o nerevidiranih nekonsolidiranih računovodskih izkazih za leto 2002 je Agencija kršitev ugotovila pri 7 javnih družbah. Javni družbi, ki nerevidiranih nekonsolidiranih računovodskih izkazov za leto 2002 sploh ni objavila, je Agencija izdala odredbo o odpravi kršitev poročanja, ki jo je javna družba v roku tudi odpravila, hkrati pa je Agencija vložila tudi predlog za uvedbo postopka o prekršku. Šest javnih družb je izkaze sicer objavilo, vendar po predpisanem roku, tako da jim z odredbo ni bilo možno več naložiti odprave kršitev, je pa Agencija zoper te javne družbe in odgovorne osebe vložila predloge za uvedbo postopka o prekršku.

V okviru nadzora nad poročanjem javnih družb o rezultatih poslovanja za poslovno leto 2002 ter polletnih poslovnih rezultatih za obdobje od 1. 1. 2003 do 30. 6. 2003 je bilo ugotovljeno:

- na dan 30. 6. 2003 je imelo status javne družbe 152 družb. Kršitve poročanja o rezultatih poslovanja za leto 2002 so bile ugotovljene pri 28 javnih družbah. Pri 15 javnih družbah so bile kršitve takšne narave, da jim je Agencija z odredbo naložila odpravo kršitev poročanja. Zoper eno odredbo o odpravi kršitev poročanja je javna družba na Agencijo vložila ugovor, kateremu je Agencija ugodila. 13 javnih družb je kršitve odpravilo, medtem ko ena javna družba kršitev ni odpravila, zaradi česar ji je bila izdana odločba, s katero je Agencija ugotovila, da izdajatelj krši obveznost poročanja;
- izmed 32 javnih družb, ki so imele na dan 1. 9. 2003 delnice uvrščene v kotacijo na borzi, torej so morale do najkasneje tega dne razkriti polletne poslovne rezultate za obdobje od 1. 1. 2003 do 30. 6. 2003, Agencija ni ugotovila kršitev.

Agencija je v postopku rednega nadzora nad poročanjem javnih družb o pomembnih poslovnih dogodkih kršitev ugotovila pri dveh javnih družbah. Eni javni družbi je Agencija izdala odredbo o odpravi kršitev, s katero ji je naložila objavo pomembnega poslovnega dogodka, kar je javna družba tudi izvršila. V enem primeru pa je javna družba kršila določbe ZTVP – 1 v zvezi z objavo pomembnega poslovnega dogodka s tem, ker pomembnega poslovnega dogodka ni objavila pravočasno (nemudoma po njegovem nastanku), pač pa je to storila šele po preteku določenega obdobja.

Zoper vse kršitelje, pri katerih so bile v štirih skupinskih postopkih nadzora (o nerevidiranih in revidiranih letnih računovodskih izkazih, o polletnih računovodskih izkazih in o pomembnih poslovnih dogodkih) ugotovljene kršitve poročanja (tiste javne družbe, ki jim je Agencija odpravo kršitev naložila z odredbo, in tiste, ki so zamudile rok za objavo), je Agencija podala predloge sodniku za prekrške. Kršitve poročanja sodijo namreč med dejanja, ki so na podlagi ZTVP – 1 določena kot gospodarski prestopki, ti pa štejejo za prekrške.

3.5 NADZOR POSLOVANJA BORZNOPOSREDNIŠKIH DRUŽB IN BANK

Pooblašчени udeleženci so dolžni mesečno poročati o strukturi svojih naložb in agregatno za naložbe svojih strank ločeno za domači in tuje trge vrednostnih papirjev. Borznoposredniške družbe in banke morajo poročati tudi o poslih izven organiziranega trga, o plačilni nesposobnosti, o kapitalski ustreznosti, o statusnih spremembah, o spremembah osnovnega kapitala in o drugih spremembah, ki se vpisujejo v sodni register, nadalje o lastnikih borznoposredniške družbe, o njenih kapitalskih udeležbah v drugih borznoposredniških družbah, podatke o poslovalnicah, o nameravanem poslovanju v tujini in izpolnitvenih pomočnikih v tujini, o pogodbenih partnerjih, ki zanje zbirajo naročila strank, o kadrovski sestavi borznoposredniških družb ter o spremembah splošnih pogojev poslovanja. Borznoposredniške družbe so dolžne predložiti Agenciji tudi (revidirano) letno in polletno poročilo, in če so zavezane h konsolidaciji, tudi konsolidirane računovodske izkaze.

Nad borznoposredniškimi družbami in sektorji bank za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji je v letu 2003 potekal nadzor s podrobnejšim pregledovanjem dokumentacije tudi zaradi prijav fizičnih oseb. Prijave so se nanašale na, po mnenju prijavitelja, neupoštevanje pravil varnega in skrbnega poslovanja ter na neustrezno ravnanje borznoposredniške družbe. Agencija je proučila vse prejete prijave in v postopku nadzora preverila poslovanje borznoposredniške družbe ter v primeru ugotovljenih nepravilnosti izdala odredbe.

V izdanih odredbah borznoposredniškim družbam in sektorjem bank za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji je Agencija zahtevala odpravo nepravilnosti v zvezi s sestavo revidiranega letnega poročila, povzetka revidiranega letnega poročila in njegove objave, polletnih poročil in nerevidiranih izkazov ter časovnih rokov pri posredovanju omenjenih poročil, vodenjem evidence denarnih sredstev strank ter terjatev in obveznosti borznoposredniške družbe do strank, odpravo nepravilnosti v zvezi z vodenjem evidence naročil in opravljenih poslov z vrednostnimi papirji, v zvezi z identifikacijo strank in v zvezi z drugimi pravili varnega in skrbnega poslovanja.

Pregledano je bilo tudi ravnanje borznoposredniških družb, ki za stranke opravljajo storitev gospodarjenja z vrednostnimi papirji strank.

Pregledani so bili oglasi v tiskanih medijih ter na internetu za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji, v katerih so storitve ponujale tudi osebe, ki za to dejavnost nimajo dovoljenja Agencije, oziroma borznoposredniške družbe vsebine oglasa niso vnaprej prijavile. Agencija je v vseh primerih ukrepala z izdajo odredbe, oglaševalci pa so svoje oglase umaknili oziroma dopolnili.

Pregledano je bilo tudi poslovanje borznoposredniške družbe, ki posreduje pri nakupih vrednostnih papirjev v tujini.

Zaradi kršitve prepovedi manipulacije je Agencija začela postopek za pogojni odvzem dovoljenja za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji zoper eno borznoposredniško družbo, saj je le-ta posredovala pri trgovanju z vrednostnimi papirji z namenom ustvariti napačno informacijo o ceni in prometnosti vrednostnega papirja.

3.6 NADZOR POSLOVANJA INVESTICIJSKIH SKLADOV IN DRUŽB ZA UPRAVLJANJE

V letu 2003 je Agencija na področju investicijskih skladov in družb za upravljanje izvajala preglede poslovanja v skladu z določbami ZISDU oziroma ZISDU – 1, in sicer skladnosti poslovanja družb za upravljanje, vzajemnih skladov, investicijskih družb ter nadzor nad drugimi osebami, ki jih je določil ZISDU – 1, predvsem na naslednjih področjih:

- omejitve pri naložbah investicijskih skladov in drugih subjektov nadzora,
- prepovedani posli članov uprave in nadzornega sveta družbe za upravljanje,
- obvladovanje tveganj investicijskih skladov,
- vodenje poslovnih knjig in sestavljanje poslovnih poročil,
- obveščanje javnosti in Agencije o pomembnejših dogodkih, povezanih s poslovanjem investicijskih skladov.

Agencija je skrbno spremljala tudi morebitno opravljanje poslov brez predhodno pridobljenega dovoljenja Agencije in ustrezno ukrepala v primeru ugotovljenih kršitev.

V odredbah, izdanih družbam za upravljanje, ki upravljajo investicijske sklade, je Agencija zahtevala odpravo kršitev v zvezi z naložbami in posli investicijskih skladov, in sicer:

- glede obveznosti razpršitve naložb investicijskega sklada v vrednostnih papirjih istega izdajatelja in z njim povezanih izdajateljev – 12 odredb,
- glede obveznosti predložitve polletnega poročila investicijskega sklada – 3 odredbe,
- glede obveznosti predložitve letnega poročila DZU – 1 odredba,
- glede obveznosti predložitve IS/M obrazcev – 1 odredba,
- glede obveznosti pridobitve soglasja Agencije k pravilom upravljanja vzajemnega sklada – 1 odredba,
- glede obveznosti predložitve dopolnjenega prospekta in izvlečka prospekta vzajemnega sklada s podatki iz letnega oziroma polletnega poročila – 2 odredbi,
- glede obveznosti predložitve poročila o dogodkih, povezanih z DZU in lastniki DZU – 1 odredba,
- glede določil o naložbah pravnih oseb v PID – 1 odredba,
- glede upoštevanja skrbnosti poslovanja DZU – 1 odredba.

3.7 NADZOR POSLOVANJA VZAJEMNIH POKOJNINSKIH SKLADOV

Tudi v letu 2003 je Agencija redno spremljala in nadzirala upravljanje vzajemnih pokojninskih skladov in njihovo poslovanje, in sicer na podlagi prejetih poročil teh skladov. Redno in tekoče je pregledovala poročila, ki so jih dolžni pošiljati upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov, in sicer mesečna poročila o vrednosti enot premoženja vzajemnih pokojninskih skladov, čisti vrednosti sredstev in zajamčeni vrednosti sredstev vzajemnih pokojninskih skladov, mesečni pregled naložb vzajemnih pokojninskih skladov v kratkoročne in dolgoročne vrednostne papirje, kupone vzajemnih skladov in delnice investicijskih družb ter depozite bank, in mesečna poročila o sestavi premoženja vzajemnih pokojninskih skladov.

Agencija ni ugotovila hujših kršitev poslovanja, ki bi bile v nasprotju s predpisi ali pa bi ogrožale pravice članov oziroma zajamčeno vrednost skladov. Na področju preverjanja poročanja upravljavcev vzajemnih pokojninskih skladov je Agencija ugotovila predvsem pomanjkljivosti pri zagotavljanju pravočasnega in pravilnega poročanja ter odstopanja sestave naložb od sestave, predpisane z zakonom oziroma pravili vzajemnega pokojninskega sklada.

Na tej podlagi je Agencija v letu 2003 izdala upravljavcem vzajemnih pokojninskih skladov 5 odredb o odpravi nepravilnosti in 9 zahtev za predložitev dokumentacije. Upravljavci so v zahtevanih rokih odpravili nepravilnosti oziroma poslali zahtevano dokumentacijo.

V maju 2003 so vsi upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov predložili Agenciji revidirana poročila o poslovanju vzajemnih pokojninskih skladov, čeprav ZPIZ – 1 tega ne predpisuje. Vsi upravljavci so v okvir rednega revidiranja svojega poslovanja prostovoljno vključili tudi vzajemni pokojninski sklad, ki ga upravljajo.

3.8 NADZOR NAD POSLOVANJEM LJUBLJANSKE BORZE

Poslovanje Ljubljanske borze se nadzoruje s pregledovanjem poročil, ki jih je Ljubljanska borza dolžna posredovati Agenciji, ter s spremljanjem trgovanja prek borznega trgovalnega sistema. Prek podatkov Ljubljanske borze je Agenciji omogočeno dnevno spremljanje dogajanja na organiziranem trgu in v zvezi z dejavnostmi članov Ljubljanske borze. Dodatno Ljubljanska borza pripravlja mesečne, polletne in letne statistične podatke in poročila o organiziranem trgu. Ljubljanska borza Agencijo obvešča še o sprejemanju novih članov, o prenehanju članstva, o pooblaščenih borznih posrednikih, o sprejemu in umiku vrednostnih papirjev v borzno kotacijo oziroma iz nje, o postopkih pred častnim razsodiščem ter o ukrepih, izrečenih izdajateljem in članom.

V letu 2003 sta bila začeta postopka za odvzem dovoljenja članoma uprave Ljubljanske borze kot posledica ugotovitev nadzora v zvezi z navideznimi posli, ki pa sta še vedno v teku.

3.9 NADZOR KDD

Nadzor delovanja KDD temelji na sistemu poročanja o poslovnih zadevah KDD prek pisnih poročil, ki jih je KDD dolžna posredovati Agenciji, in s spremljanjem informacij o izdajateljih, vrednostnih papirjih, članih, preknjižbah in poravnavi prek neposredne računalniške povezave z informacijskim sistemom KDD.

4. DELO AGENCIJE NA NORMATIVNEM PODROČJU

4.1 IZDAJA PODZAKONSKIH PREDPISOV

V začetku januarja 2003 je Agencija izdala spremembe še ostalih podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi ZTVP – 1 (9 jih je izdala že konec leta 2002), ki vključujejo predvsem novosti, nastale z uveljavitvijo novele ZGD – F (Uradni list RS, št. 45/01) in z uveljavitvijo sprememb nekaterih drugih predpisov (s področja preprečevanja in odkrivanja pranja denarja):

- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poročanju borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 8/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o opravljanju storitev z vrednostnimi papirji (Uradni list RS, št. 8/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o določitvi dokumentacije, ki jo je potrebno priložiti zahtevi za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 8/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 8/03).

Agencija je morala zaradi uveljavitve ZISDU – 1 na novo pripraviti vse podzakonske predpise, s katerimi je že uredila poslovanje finančnih institucij na podlagi ZISDU, kot tudi predpise zaradi izvrševanja popolnoma novih nalog in pristojnosti Agencije, ki jih določa ZISDU – 1. Za izdajo podzakonskih predpisov, ki se nanašajo neposredno na poslovanje investicijskih skladov in družb za upravljanje, je ZISDU – 1 določil rok 6 mesecev od začetka veljavnosti ZISDU – 1 (do konca junija 2003), za podzakonske predpise, ki se nanašajo na druge vidike poslovanja investicijskih skladov in družb za upravljanje pa 8 mesecev (do konca avgusta 2003). Agencija je še pred iztekom rokov, in sicer 18. 6. 2003, sprejela vse predpisane podzakonskih akte na podlagi ZISDU – 1 (seznam je v prilogi), skupaj 41, ki so bili objavljeni 14. 8. 2003 (Uradni list RS, št. 80/03).

Do konca leta 2003 je Agencija na področju investicijskih skladov in družb za upravljanje sprejela še 5 sprememb in dopolnitev podzakonskih predpisov, 1 podzakonski predpis pa je nadomestila z novim:

- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih ter dokumentaciji (Uradni list RS, št. 133/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o shemah letnih in polletnih računovodskih izkazih investicijskih skladov, vsebini njihovih prilog s pojasnili, analitičnem kontnem načrtu, pravilih vrednotenja postavk v računovodskih izkazih in pravilih za izračun čiste vrednosti sredstev investicijskega sklada (Uradni list RS, št. 133/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejši obliki, najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in poročila o revidiranju letnega poročila družbe za upravljanje (Uradni list RS, št. 133/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poročanju Agenciji za trg vrednostnih papirjev in javni objavi podatkov in informacij o investicijskem skladu (Uradni list RS, št. 133/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejših pravilih o obvladovanju tveganj družbe za upravljanje (Uradni list RS, št. 133/03),
- Sklep o poročanju o obvladovanju tveganj v zvezi z naložbami investicijskega sklada (Uradni list RS, št. 133/03).

Konec leta 2003 je Agencija izdala še 3 podzakonske predpise na podlagi ZPIZ – 1 s področja poslovanja vzajemnih pokojninskih skladov, in sicer:

- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o računovodskih izkazih vzajemnih pokojninskih skladov (Uradni list RS, št. 133/03),
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poročanja upravljavca vzajemnega pokojninskega sklada (Uradni list RS, št. 133/03),
- Sklep o podrobnejši vsebini letnega poslovnega poročila vzajemnega pokojninskega sklada (Uradni list RS, št. 133/03).

Na podlagi Sklepa o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 6/00), Sklepa o revidiranju poslovanja investicijskih družb in pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 3/97, 7/97 in 11/98) ter Sklepa o revidiranju poslovanja vzajemnih skladov (Uradni list RS, št. 3/97 in 11/98) je Agencija tudi potrdila vzorce tabel in vprašalnikov za revidiranje borzno posredniških družb, (pooblaščenih) investicijskih družb in vzajemnih skladov za leto 2002, ki jih je predložil Slovenski inštitut za revizijo. Konec leta 2003 je Agencija potrdila tudi vzorce tabel in vprašalnikov za revidiranje družb za upravljanje, (posebnih) investicijskih družb in pooblaščenih investicijskih družb ter (posebnih) vzajemnih skladov za poslovno leto 2003, ki jih je prav tako predložil Slovenski inštitut za revizijo.

4.2 SODELOVANJE PRI PRIPRAVI NOVIH ZAKONOV IN PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONOV

Agencija je v letu 2003 aktivno sodelovala predvsem pri spreminjanju ZTVP – 1 in ZPre. S svojimi predlogi in pripombami na obstoječi besedili obeh zakonov, naknadno pa še s pripombami na predloge sprememb in dopolnitev obeh zakonov, je Agencija zlasti pogosto sodelovala z Ministrstvom za finance in se udeleževala raznih usklajevalnih sestankov s predstavniki Vlade Republike Slovenije in pristojnimi ministrstvi. Pri obeh zakonih gre za vrsto sprememb, ki so po eni strani posledica prevzemanja evropskega pravnega reda, po

drugi strani pa je spremenjeno ureditev posameznih institutov zahtevala tudi sama praksa, ki je opozorila na neučinkovitost nekaterih zakonskih določb. Glede na Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 31/00) pa je Agencija podala tudi kar nekaj predlogov sprememb kazenskih določb obeh zakonov.

Podani so bili tudi prvi predlogi sprememb ZISDU – 1 ter Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 35/01), slednjega v delu, ki se nanaša na zaščito pluralnosti in raznovrstnosti medijev v zvezi s pridobitvijo 20 % ali več lastninskega ali upravljskega deleža glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja radijskega ali televizijskega programa oziroma splošno-informativnega tiskanega medija.

5. POSTOPKI PRED SODIŠČI

5.1 POBUDE ZA OCENO USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI PRED USTAVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE

V letu 2003 so bile vložene tri pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti določb zakonov oziroma predpisov iz delovnega področja Agencije.

Prvo so vložile pooblašene investicijske družbe, ki izpodbijajo nekatere določbe ZISDU – 1, ki so predpisale višji maksimum denarne kazni, kot je določen v Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03). Prav tako pobudnice menijo, da so v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije tudi določbe ZISDU – 1, ki naj bi urejale preoblikovanje investicijskih družb, njihovo prenehanje oziroma preoblikovanje v odprte vzajemne sklade ter s tem neutemeljeno posegale v nastala pravna razmerja v preteklosti. Pobudnice so predlagale še zadržanje določbe ZISDU – 1, ki omejuje nova vplačila oziroma prodajo novih enot premoženja nekaterih vzajemnih skladov.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je s sklepom z dne 10. 7. 2003 navedeno pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti sprejelo ter do dokončne odločitve tudi zadržalo izvrševanje določbe ZISDU – 1, kot so predlagale pobudnice.

Drugo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti je vložila borznoposredniška družba, ki izpodbija nekatere določbe Tarife o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 48/00 in 82/01), ki jo je izdala Agencija, in sicer določbe, ki nalagajo borznoposredniškim družbam plačilo letnega nadomestila za nadzor in pavšalnega nadomestila stroškov posameznega postopka za nadzor z izrečenim ukrepom nadzora. Pobudnica očita nesorazmernost med predpisano višino takse oziroma nadomestila in storitvijo Agencije ter naj bi imela na način, kot so takse predpisane, naravo mandatne denarne kazni kot stranske kazenske sankcije. Nadalje izpodbija tudi nekatere določbe ZTVP – 1, ki določajo postopek odločanja Agencije in postopek sodnega varstva pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije. Ukrepi nadzora, ki jih lahko izreče Agencija borznoposredniškim družbam, naj bi imeli prav tako naravo kazenskih sankcij, značilnih za kazensko pravo ali pravo prekrškov. Agencija pa jih izreka v upravnem postopku,

določenem z ZTVP – 1 in ZUP, ki subjektom nadzora ne nudi zadostnih procesnih kavtel. Pobudnica je predlagala tudi zadržanje izvrševanja nekaterih določb.

Na poziv Ustavnega sodišča Republike Slovenije je Agencija 5. 12. 2003 in 21. 1. 2004 podala izjavo oziroma odgovor na navedeno pobudo. Ustavno sodišče Republike Slovenije o pobudi še ni odločilo.

Tretjo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti sta v zvezi z začetim postopkom Agencije za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave borze vložila člana uprave Ljubljanske borze. Pobudnika izpodbijata določbe ZTVP – 1, na katerih je Agencija utemeljila odločitve v obeh postopkih nadzora, torej razloge za odvzeme dovoljenj. Pobudnika sta predlagala tudi zadržanje izvajanja izpodbijanih določb ZTVP – 1. Ustavno sodišče Republike Slovenije je pobudo sprejelo in predlogu najprej ugodilo ter s sklepom zadržalo izvajanje spornih določb ZTVP – 1. Kasneje je Ustavno sodišče Republike Slovenije izdalo nov sklep, s katerim je določilo, da prvotni sklep o zadržanju preneha veljati. Ustavno sodišče Republike Slovenije o pobudi še ni odločilo.

V letu 2004 so bile vložene še nekatere druge pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti, ki so jih podali subjekti nadzora, tako fizične in pravne osebe, zoper katere je Agencija začela in vodila postopke za odvzem dovoljenja za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji, odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe in odvzem dovoljenja za opravljanje poslov borznega posrednika. Pobudniki izpodbijajo določbe ZTVP – 1, na katerih je Agencija utemeljila odločitve v teh postopkih nadzora, torej razloge za odvzeme dovoljenj. Pobudniki so predlagali tudi zadržanje izvajanja nekaterih določb ZTVP – 1. Takšne množične pobude za oceno ustavnosti določb ZTVP – 1 in morebitno zadržanje njihovega izvajanja bi lahko imele za posledico, da Agencija ne bi mogla več opravljati svoje nadzorne funkcije, vsaj ne učinkovito, saj ne bi mogla izrekat ukrepov nadzora in to za najhujše kršitve, za katere ZTVP – 1 predvideva odvzem dovoljenja. Takšno je bilo tudi stališče Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki je pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti sprejelo, zavrnilo pa predloge za zadržanje izvajanja izpodbijanih določb ZTVP – 1.

5.2 POSTOPKI PRED VRHOVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE

Pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije je v teku postopek sodnega varstva zoper odločbo Agencije, na podlagi katere je pogojno odvzela družbi za upravljanje dovoljenje za opravljanje dejavnosti upravljanja investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pooblašene investicijske družbe, ter zoper odločbo Agencije, s katero je članu uprave odvzela dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave te družbe za upravljanje.

Nadalje je v teku postopek sodnega varstva zoper odločbo Agencije o odvzemu dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe.

Agencija je odvzela tudi dovoljenje za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji z odločbo, zoper katero je borznoposredniška družba vložila tožbo, postopek v zvezi s tožbo pa še ni zaključen.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije tudi še ni sprejelo odločitve v zvezi s tožbo borznoposredniške družbe zoper odločbo Agencije, s katero je Agencija zavrnila ugovor tožeče stranke zoper odločbo, na podlagi katere je Agencija borznoposredniški družbi začasno prepovedala opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji iz razloga, ker ni v celoti izvršila odredbe Agencije.

Prav tako poteka postopek sodnega varstva zoper odločbo Agencije, s katero je Agencija zavrnila ugovor tožeče stranke proti odločbi Ljubljanske borze, s katero je le - ta zaradi varstva investorjev začasno ustavila trgovanje z določenimi delnicami na uradnem borznem trgu. Povod za začasno ustavitev je bilo sprejetje odločbe KDD, s katero je ta v centralni register vpisala dodatno število teh delnic tožeče stranke.

Postopek sodnega varstva teče tudi zoper sklep Agencije, s katerim je Agencija za izdajo odredbe o odpravi ugotovljenih kršitev pri poročanju tožeče stranke kot javne družbe tej naložila plačilo takse. Zoper sklep Agencije o stroških postopka je sprožila postopek sodnega varstva tudi ena boznoposredniška družba.

Agencija je nadalje proti koncu leta 2003 prejela tožbo zoper odločbo Agencije, s katero je Agencija zavrgla zahtevo tožeče stranke za izdajo soglasja za posredno pridobitev več kot 10 % poslovnega deleža družbe za upravljanje.

V teku sta tudi dva postopka sodnega varstva zoper odločbi Agencije, s katerima je Agencija zavrnila zahtevi dveh različnih tožečih strank za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe.

V zadnjem mesecu leta 2003 je Agencija prejela tudi tožbo zoper odločbo Agencije, s katero je Agencija zavrnila zahtevo tožeče stranke za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje.

V letu 2004 so bili sproženi še nekateri postopki sodnega varstva, in sicer je Agencija do priprave tega poročila prejela dve tožbi zoper dve odločbi, s katerima je Agencija zavrnila zahtevi tožnikov za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave borznoposredniške družbe, in eno tožbo zoper odločbo Agencije, s katero je Agencija odvzela tožeči stranki dovoljenje za opravljanje poslov borznega posrednika.

Agencija je na vse navedene tožbe odgovorila.

5.3 POSTOPEK PRED UPRAVNIM SODIŠČEM REPUBLIKE SLOVENIJE

V teku je postopek sodnega varstva pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije v zvezi z izvrševanjem Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/03, v nadaljnjem besedilu ZDIJZ). Agencija je z odločbo zavrnila zahtevo prosilca za dostop do informacij javnega značaja, zoper katero se je prosilec pritožil. Pooblaščenec za dostop do informacij javnega značaja kot pritožbeni organ je izdal odločbo, s katero je ugodil pritožbi, odpravil odločbo Agencije in odločil, da mora Agencija prosilcu izročiti zahtevane informacije. Zoper dokončno odločbo Pooblaščenca za dostop do informacij javnega

značaja je Agencija pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije sprožila upravni spor, vendar sodišče o tožbi še ni odločilo.

5.4 POSTOPKI PRED OKROŽNIM SODIŠČEM V LJUBLJANI

5.4.1 Vlagatelji v vzajemne sklade Proficie Dadas

Določeni vlagatelji v vzajemne sklade Proficie Dadas, d. o. o., Maribor, v treh pravnih postopkih tožijo Republiko Slovenijo kot prvotoženo stranko in Agencijo kot drugotoženo zaradi plačila odškodnine zaradi škode, ki naj bi jim bila nastala zaradi ravnanja Agencije, saj tožniki zatrjujejo, da naj bi bilo nezakonito.

Agencija je na tožbe odgovorila in med ostalim navedla, da njeno ravnanje ni bilo protipravno, kar dokazujejo odločbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Pristojno sodišče še ni odločilo o nobeni tožbi.

5.4.2 Postopki v zvezi z nezakonitimi odtujitvami delnic

V teku so štirje pravdni postopki v zvezi z nezakonitimi odtujitvami delnic pri borzoposredniških družbah, v katerih Agencija nastopa kot tretje- oziroma četrtotožena stranka, ki vsi tečejo še na prvi stopnji.

Agencija je po mnenju tožnikov v zadevi odškodninsko odgovorna zaradi opustitev pri izvajanju zakonskih pooblastil, po katerih naj bi bila dolžna izdati izvedbene akte, s katerimi se podrobneje uredijo postopki v zvezi s trgovanjem z nematerializiranimi vrednostnimi papirji, in sicer na način, ki bi z dovolj zahtevnimi postopki identifikacije stranke preprečil možnost zlorabe.

Agencija je na vse tožbe odgovorila in med drugim navedla, da je predpise, ki jih je bila dolžna izdati, tudi izdala.

V enem že pravnomočno končanem postopku, začetem v letu 2000, pa je Višje sodišče v Ljubljani pritožbi Agencije zoper sodbo prvostopenjskega sodišča, s katero je sodišče odločilo, da so prva, druga in tretje tožena stranka, torej tudi Agencija, nerazdelno dolžne tožniku omogočiti in izvršiti vknjižbo odtujenih delnic na tožnikov registrski račun in nerazdelno dolžne tožniku izplačati tudi znesek pripadajočih dividend ter povrniti pravdne stroške, ugodilo in prvostopenjsko sodbo spremenilo tako, da je tožbeni zahtevk zoper Agencijo zavrnilo.

5.4.3 Postopek v zvezi s kupoprodajno pogodbo za nakup poslovnih prostorov

V letu 2003 se je končal postopek v gospodarskem sporu v zvezi s kupoprodajno pogodbo za nakup poslovnih prostorov Agencije. Prodajalec je s tožbo uveljavljal zoper Agencijo zahtevke za povrnitev sredstev iz naslova unovčenja garancije in pogodbene kazni ter »dodatnih del«. S sodbo Višjega sodišča v Ljubljani je bil pravnomočno potrjen dolg

Agencije za znesek, ki predstavlja del zneska unovčene bančne garancije, in sicer zaradi poplačila pogodbene kazni s pobotom, ter je bila v delu, ki se nanaša na obresti od tega zneska, spremenjena sodba sodišča prve stopnje. V zavrženem delu tožbenega zahtevka prodajalca, razen tistem, ki se nanaša na preostali znesek unovčene bančne garancije z zakonitimi zamudnimi obrestmi, pa je Višje sodišče v Ljubljani potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Agencija in prodajalec sta sklenila izvensodno poravnavo, na podlagi katere je prodajalec tožbo umaknil in se odpovedal tožbenemu zahtevku ter umaknil revizijo.

5.5 POSTOPKI PRED SODNIKOM ZA PREKRŠKE IN SENATOM ZA PREKRŠKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Agencija je v letu 2003 pri sodnikih za prekrške vložila 106 predlogov za uvedbo postopkov o prekrških proti pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb oziroma v enem primeru zoper fizično osebo, od tega 5 zaradi kršitve določb ZPre (kršitve obveznosti dati javno ponudbo za odkup in kršitve obveznosti obveščanja o pridobitvi kvalificiranega deleža), 99 zaradi kršitve določb ZTVP – 1 (71 zaradi kršitve določb o dolžnosti poročanja javnih družb, 25 zaradi kršitve določb o storitvah v zvezi z vrednostnimi papirji in 2 zaradi drugih kršitev), enega zaradi kršitve določb ZISDU in enega zaradi kršitve določb ZISDU – 1.

Agencija je v tem letu prejela 47 odločb o prekršku sodnikov za prekrške, izdanih v postopkih o prekrških (v tem poglavju: odločba), uvedenih na predloge, ki jih je Agencija vložila v letih 2000 do 2003, pri čemer so bile v 8 primerih posebej izdane odločbe zoper pravne in njihove odgovorne osebe, medtem ko je bila ena odločba izdana na dva predloga Agencije zoper isto pravno in odgovorno osebo. Štiri odločbe so bile izdane v zvezi z očitanimi prekrški po ZPre, preostale pa v zvezi z očitanimi prekrški po ZTVP – 1. Odločitve sodnikov za prekrške v prejetih odločbah so bile:

- z 21 odločbami oziroma v 13 primerih je bil zaradi zastaranja bodisi postopek o prekršku zoper obdolženo pravno in njihove odgovorne osebe ustavljen bodisi predlog za uvedbo postopka o prekršku Agencije zavržen, pri čemer so se, razen v 2 primerih, ko je šlo za prekrške po ZPre, odločbe nanašale na prekrške po ZTVP – 1;
- v 11 prejetih odločbah so bile tako pravnim kot njihovim odgovornim osebam za vse očitane prekrške izrečene denarne kazni, ki pa so bile večinoma izrečene precej pod z ZTVP – 1 predpisanim minimumom;
- v 3 primerih so bili tako pravnim kot njihovim odgovornim osebam za vse očitane prekrške izrečeni opomini, v enem primeru pa sta bila opomina izrečena le pravnim in eni od obdolženih odgovornih oseb, medtem ko je bil postopek zoper drugo obdolženo odgovorno osebo ustavljen;
- z 2 odločbama, in sicer z eno za prekrške po ZTVP – 1, z drugo pa za prekrške po ZPre, je bil postopek o prekršku zoper odgovorne osebe ustavljen, ker v postopek naj ne bi bile predlagane prave odgovorne osebe, zaradi enotnosti postopka pa je bil v teh primerih ustavljen tudi postopek zoper pravni osebi;
- s 3 odločbami je bila na ugovore obdolžene in njenih odgovornih oseb razveljavljena odločba v skrajšanem postopku, izdana zoper te tri osebe, in se zoper njih nadaljuje redni postopek o prekršku,

- s preostalimi odločbami je bil bodisi za vse bodisi za nekatere očitane prekrške iz posameznih predlogov Agencije postopek o prekršku ustavljen, največkrat zaradi pomanjkanja dokazov, medtem ko je bil za nekatere prekrške ali pa le zoper nekatere od obdolženih oseb iz posameznih predlogov izrečena denarna kazen ali opomin.

Zoper 33 odločb, prejetih v letu 2003, se je Agencija pritožila, in sicer zaradi bistvene kršitve odločb postopka o prekršku, kršitve materialnih določb, zmotno ali nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja in zaradi odločitve o kazni oziroma sankciji.

V letu 2003 je Agencija prejela 16 odločb Senata za prekrške Republike Slovenije (v nadaljevanju senat). Z 10 odločbami je senat odločbe sodnikov za prekrške razveljavil in zadevo vrnil organu prve stopnje v ponovno odločanje. Z dvema odločbama je senat pritožbe obdolženih oseb zavrnil kot neutemeljene in potrdil odločbe organa prve stopnje. Z eno odločbo je bila izpodbijana odločba razveljavljena, ker dejanje, tako kot je bilo opisano v tej odločbi, ni prekršek. Z eno odločbo je bila odločba na prvi stopnji razveljavljena zgolj v izpodbijanem delu, z eno odločbo je senat denarne kazni, izrečene na prvi stopnji, zvišal na zakonsko predpisani minimum, z eno odločbo pa je senat izpodbijano odločbo, s katero so bile obdolženim osebam za očitane prekrške izrečene denarne kazni, spremenil tako, da je postopek o prekršku proti obdolženim osebam za enega od prekrškov ustavil, v nespremenjenih delih pa potrdil odločbo organa prve stopnje.

6. SODELOVANJE AGENCIJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

6.1 SODELOVANJE Z DOMAČIMI INSTITUCIJAMI

Agencija je pri svojem delu redno sodelovala s pristojnimi ministrstvi, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za gospodarstvo, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvom za notranje zadeve, kot tudi z Banko Slovenije, Agencijo za zavarovalni nadzor, Slovenskim inštitutom za revizijo, Združenjem članov borze vrednostnih papirjev, Združenjem družb za upravljanje investicijskih skladov, Uradom za preprečevanje pranja denarja ter drugimi institucijami.

Na podlagi Pravilnika o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov se je Agencija redno udeleževala sestankov koordinacijskega telesa nadzornih organov in komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov.

V letu 2003 je Agencija skupaj z Banko Slovenije in Agencijo za zavarovalni nadzor prvič pripravila tudi skupno poročilo o delu vseh treh nadzornih institucij in ga poslala Državnemu zboru Republike Slovenije. V skupnem poročilu so predstavljeni zakonodajni okviri in naloge vseh treh navedenih institucij skupaj s pregledom njihovega izvajanja v letu 2002.

Agencija se je udeleževala tudi raznih sestankov na temo združevanja nadzornikov (Agencije, Banke Slovenije in Agencije za zavarovalni nadzor), kjer se je dogovarjalo predvsem o načinu in oblikah tega združevanja.

Na podlagi sklepa Državnega zbora Republike Slovenije z dne 8. 4. 2003 je bila tudi Agencija dolžna v 30 dneh proučiti morebitne nepravilnosti glede prodaje oziroma nakupa Slovenske investicijske banke, d. d., ter oceniti, v kakšni meri obstoječi pravni red zagotavlja pogoje in daje pooblastila za ukrepanja, ki onemogočajo in sankcionirajo zlorabe pri pridobivanju premoženjske koristi posameznikom, ter predlagati ustrezne spremembe zakonodaje. Agencija je pripravila posebno poročilo o proučitvi primera prodaje Slovenske investicijske banke, d. d., skupaj z oceno obstoječega pravnega reda, in ga v določenem roku poslala Državnemu zboru Republike Slovenije ter ga naknadno na posebno zahtevo tudi dopolnila.

6.2 SODELOVANJE S TUJIMI IN MEDNARODNIMI INSTITUCIJAMI OZIROMA ORGANIZACIJAMI

6.2.1 Sodelovanje na področju t. i. evropskih zadev

Zadnji pododbor EU – Slovenija za področje notranjega trga pred vstopom Republike Slovenije v polnopravno članstvo Evropske unije je bil maja 2003 v Bruslju, kjer niso bila ugotovljena nobena odprta vprašanja na področju trga vrednostnih papirjev oziroma sektorske zakonodaje.

Predstavniki Evropske komisije so aprila 2003 opravili že drugi pregled usklajenosti zakonodaje trga vrednostnih papirjev s pravnim redom Evropske unije ter pristojnosti in način delovanja Agencije, tako imenovani Peer Review - Follow Up. Strokovnjaki s področja trga vrednostnih papirjev so največ pozornosti namenili pregledu novosti na področju novo sprejetega ZISDU – 1 ter procesu dokončnega preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb, predvidenim novostim na področju prevzemne zakonodaje, dodatnim pristojnostim Agencije pri izrekanju sankcij za prekrške iz zakonov, nad izvajanjem katerih ima pristojnosti, možnostim ukrepanja Agencije v primeru ugotovljenih nepravilnosti na trgu vrednostnih papirjev, statusu Agencije z vidika Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02 in 51/04), postopku spremljanja sprejemanja novih oziroma spremenjenih direktiv Evropske unije ter načina njihove implementacije v domači pravni red ter sodelovanju Agencije z domačimi in tujimi institucijami. Splošna ugotovitev misije je bila, da sta tako zakonodajalec kot Agencija že uresničila večino priporočil, navedenih v prvem poročilu Peer Review (april 2002), na ostalih področjih pa aktivnosti za doseg ciljev ustrezno potekajo.

Drugo vrsto pregleda so opravili predstavniki Svetovne Banke in Mednarodnega denarnega sklada v novembru 2003. Poudarki tokratne misije so bili na dveh področjih, in sicer »Corporate Governance« ter računovodstvo in revizija. V ta namen je Agencija že pred prihodom strokovnjakov omenjenih dveh organizacij izpolnila obsežne in podrobne vprašalnike. Tako pri vnaprejšnji pripravi odgovorov kot tudi kasneje pri razgovorih v okviru misije so sodelovali številni strokovnjaki, tako predstavniki regulatorjev finančnega trga kot tudi številni posamezniki iz poslovnih bank, borznoposredniških družb, družb za

upravljanje investicijskih skladov, javnih družb, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, profesionalnih združenj, institucij s področja stanovanjskega kreditiranja itd.

Težišče dela Agencije na področju mednarodnega sodelovanja je bilo v letu 2003 izrazito na združenju CESR (Committee of European Securities Regulators), v katerem je imela Agencija, tako kot večina drugih držav pristopnic, status opazovalke. Zaradi nujnih tekočih zadev se Agencija v letu 2003 še ni aktivno udeleževala srečanj posameznih delovnih skupin v okviru CESR, je pa spremljala njihovo delo in odgovorila na večino vprašalnikov in analiz stanja na posameznih področjih dela nacionalnih nadzornikov trga vrednostnih papirjev. Agencija pa se je udeležila dveh srečanj predsednikov CESR (Chairmen Meetings) in se podrobneje seznanila z delom in dilemami posameznih delovnih skupin ter delovanjem združenja nasploh.

V letu 2003 je CESR začel oziroma nadaljeval s pripravo predlogov tako imenovane izvedbene zakonodaje (»Implementing Measures«) na področju direktive o prospektih za javno ponudbo vrednostnih papirjev oziroma za uvrstitev vrednostnih papirjev na organizirani trg, na področju direktive o nedovoljenih ravnanjih na trgu (Market Abuse Directive) ter na posameznih poglavjih oziroma specifičnih vprašanjih, predvidenih v osnutku direktive o finančnih instrumentih (»Investment Services Directive«). V drugi polovici leta je postajalo vedno bolj aktualno vprašanje uvajanje Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP) pri poročanju javnih družb, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranih trgih drugih držav članic Evropske unije. S to tematiko se najbolj intenzivno ukvarja eden izmed dveh stalnih odborov v okviru CESR, in sicer CESR-Fin, ki pokriva področje finančnega poročanja. Zaradi obsežne problematike, bližajočega se roka za začetek uporabe MSRP ter dilem v zvezi z nacionalnimi predpisi na tem področju se bodo s temi vprašanji poleg omenjenega CESR-Fin in dveh pododborov v njegovem okviru v letu 2004 intenzivno ukvarjale tudi druge institucije evropskih finančnih trgov.

Republika Slovenija bo tako kot druge države članice Evropske unije morala do konca avgusta 2004 implementirati določbe Direktive o finančnih konglomeratih (2002/87). V ta namen je bila sredi leta 2003 oblikovana posebna delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov vseh treh nadzornikov finančnega trga (Agencije, Banke Slovenije in Agencije za zavarovalni nadzor) z namenom priprave izhodišč za identifikacijo morebitnih finančnih konglomeratov v Republiki Sloveniji ter spremljanja priprave zakonodaje.

Delo skupine regulatorjev, združenih v tako imenovano »Consultative Group«, se je po letu 2002 sicer formalno nadaljevalo, vendar je bilo zaradi preusmeritve pozornosti večine članic na področje delovanja in regulativo Evropske unije opazno manj izrazito. Tudi Republika Slovenija se v tem obdobju ni aktivno udeleževala srečanj, je pa v bodoče vsekakor pripravljena posredovati svoje izkušnje pri prilagajanju domačega pravnega reda pravilom Evropske unije tako sedanjim kot tudi bodočim članicam omenjene skupine.

6.2.2 Sodelovanje v okviru IOSCO

Sodelovanje Agencije v okviru IOSCO (International Organisation of Securities Commissions) je bilo v letu 2003 podrejeno preusmeritvi pozornosti v priprave Republike Slovenije na vstop v Evropsko unijo. Tudi v tem obdobju se Agencija ni aktivno zavezala

za sodelovanje v stalnih delovnih skupinah IOSCO, je pa sodelovala pri posredovanju podatkov, potrebnih za delo nekaterih skupin. IOSCO je na letni skupščini oktobra 2003 v Seulu sprejel novo, dopolnjeno metodologijo za pripravo samoocene principov regulacije držav članic. Na njeni podlagi bo morala tudi Agencija v prihodnje dopolniti oziroma spremeniti v preteklih letih izdelane in nadgrajene samoocene.

Sicer pa je Agencija redno odgovarjala tudi na posamična občasna vprašanja in zaprosila tujih regulatorjev trga vrednostnih papirjev.

Zaradi nujnih drugih zadev se Agencija v letu 2003 ni udeleževala konferenc in srečanj v organizaciji IOSCO.

6.2.3 Ostale aktivnosti

Agencija je podpisala še en sporazum o medsebojnem sodelovanju in izmenjavi informacij, in sicer z Luxemburgom. Do sedaj je Agencija sklenila sporazume z regulatorji trga vrednostnih papirjev naslednjih držav: Avstrije, Italije, Portugalske, Grčije, Češke, Poljske, Federacije BiH, Makedonije in Albanije.

Predstavniki Agencije so se tudi v letu 2003 udeležili izobraževalnih programov v organizaciji ameriškega SEC (Securities and Exchange Commission), in sicer rednega letnega inštituta v Washingtonu ter seminarja s področja nadzora nad trgom vrednostnih papirjev v Ljubljani. Pri slednjem, ki je potekal od 17. do 21. novembra 2003, je Agencija tudi aktivno sodelovala pri organizaciji, skupaj z glavnim organizatorjem, ameriškim SEC, kot tudi z organizacijo FSVC (Financial Services Volunteer Corps), strokovni sodelavci Agencije pa so sodelovali kot komentatorji na posameznih predavanjih s področja nadzora na trgu vrednostnih papirjev.

Na področju izmenjave informacij in podatkov je Agencija sodelovala z drugimi nadzorniki, pretežno v okviru izmenjave med članicami in opazovalkami CESR, kakor tudi pri posredovanju informacij tujim družbam (borzoposredniškim družbam, analitskim službam ali mednarodnim bankam) o veljavnih zakonih in podzakonskih aktih s področja trga vrednostnih papirjev.

Agencija se je kot članica t. i. "International Network of Pensions Regulators and Supervisors" (INPRS), ki deluje pod okriljem OECD in vključuje tudi države nečlanice, udeležila dveh konferenc, katerih namen je izmenjava izkušenj in opredelitev glavnih dejavnikov, ki zagotavljajo skrbno in varno ravnanje s pokojninskim denarjem.

Agencija je v letu 2003 nadaljevala sodelovanje na področju pokojninskih zavarovanj tudi pri mednarodnem projektu tehnične pomoči, ki ga za države v prehodu izvaja Ministrstvo za delo ZDA. Agencija je tako na podlagi dolgoletnih ameriških izkušenj pridobila nova znanja, predvsem na področju izvajanja nadzora in nadzornih postopkov. V letošnjem letu je bila misija Ministrstva za delo ZDA na dveh delovnih obiskih v Republiki Sloveniji, enkrat pa so predstavniki Agencije obiskali misijo Ministrstva za delo ZDA v Ameriki, kjer so jim bili prikazani konkretni primeri nadzora nad izvajalci pokojninskih načrtov. Meseca julija je v prostorih Ministrstva za gospodarstvo potekalo predavanje o pokojninskem zavarovanju državnih uradnikov v ZDA, ki ga je organizirala Agencija skupaj s predstavniki Ministrstva za delo ZDA.

7. DRUGE ZADEVE

7.1 KADROVSKE ZADEVE IN DRUGE SPLOŠNE ZADEVE

Agencija je v letu 2003 na novo zaposlila devet delavcev (1 magister prava, 2 univ. dipl. prav., 3 univ. dipl. ekon., 1 univ. dipl. org. dela – informatik, 2 dipl. ekon. univ.), medtem ko je štirim delavcem (2 mag. – univ. dipl. ekon., 1 univ. dipl. ekon., 1 univ. dipl. prav.) prenehalo delovno razmerje. Povprečno število zaposlenih v tem letu je bilo 37, s tem da je bilo konec leta zaposlenih 38 delavcev.

Poleg tekočih kadrovskih oziroma drugih delovnopравnih zadev, izvajanja aktivnosti v zvezi z zagotavljanjem splošnih pogojev dela (priprava predlogov za naročanje blaga oziroma storitev, posameznih pogodb oziroma listin, vodenje evidenc, morebitne reklamacije ipd.), računovodskih opravil (vključno z izdajanjem različnih računov oziroma obračunov ter vlaganjem predlogov za izvršbe), je Agencija sprejela tudi nekatere spremembe in dopolnitve splošnih aktov (Poslovnika Agencije, Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, Navodila o oddaji javnega naročila male vrednosti).

V drugi polovici leta 2003 je Računsko sodišče Republike Slovenije pregledalo pravilnost poslovanja Agencije tako s stališča izvajanja posameznih nalog Agencije kot tudi zagotavljanja splošnih pogojev za delovanje Agencije in izvrševanja finančnih načrtov. Računsko sodišče Republike Slovenije je ugotovilo, da je Agencija v letih 2001 in 2002 v vseh pomembnih pogledih poslovala v skladu s predpisi in tako izreklo pozitivno mnenje.

Agencija je v letu 2003 prejela tudi prvi zahtevi za posredovanje informacij javnega značaja na podlagi ZDIJZ, kar je predstavljalo začetek izvajanja povsem novih nalog na tem področju. Agencija je obe zahtevi z odločbo zavrnila, zoper obe odločbi pa sta bili s strani prosilcev vloženi pritožbi. Zoper eno odločbo Pooblaščenca za dostop do informacij javnega značaja, ki je eni pritožbi ugodil, je v teku postopek sodnega varstva pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije, kar je predhodno že opisano. O drugi pritožbi prosilca Pooblaščenec za dostop do informacij javnega značaja še ni odločil.

7.2 INFORMATIKA

V letu 2003 je Agencija nadaljevala z razvojem oziroma nadgradnjo informacijskega sistema, tako na področju systemske varnosti kakor tudi na področju avtomatizacije procesov in splošne informatizacije na področju delovanja Agencije.

Za zagotovitev večje varnosti informacijskega sistema je bil na Agenciji posodobljen in izboljššan sistem »protivirusne« zaščite. Prav tako je bil uveden novejši, varnejši in zmogljivejši sistem za zaščitno shranjevanje vseh pomembnih podatkov (»backup sistem«).

Na področju zbiranja podatkov, ki jih udeleženci na trgu vrednostnih papirjev pošiljajo Agenciji, je bil dodelan nov računalniški sistem elektronskega poročanja prek internetnih povezav. Sistem je bilo treba prilagoditi zakonskim spremembam in ugotovljenim

potrebnim spremembam za učinkovito poročanje. Na področju vzajemnih pokojninskih skladov je Agencija že začela z uvajanjem novega elektronskega poročanja. Predvideno je sicer testno obdobje, vendar se bodo ti podatki obravnavali kot pravi podatki poročanja ob dodatni kontroli glede na pogoje testnega obdobja. Na področju borznoposredniških družb so bili izvedeni novi testi, ob manjših spremembah pa se bo nov sistem poročanja začel uporabljati v letu 2004. Na področju poročanja investicijskih skladov se novo izdelani sistem elektronskega poročanja še prilagaja novi zakonodaji.

Glede na vse večji obseg podatkov in informacij, ki jih Agencija mora obvladovati za kvalitetno delo in hitre odzive na trg vrednostnih papirjev, se je na Agenciji začela priprava nove zasnove informacijskega sistema. Sistem naj bi v najširšem smislu zaobjel informacije oziroma podatke, ki jih potrebuje za svoje delo Agencija. Poudarek je na digitalizaciji in računalniški povezavi vseh dokumentov na različnih področjih, ki se pojavljajo pri delu.

Tudi v letu 2003 je Agencija dopolnjevala svojo podatkovno bazo s podatki o vseh poslih na organiziranem trgu in naprej razvijala iskalne algoritme za kontrolo trga vrednostnih papirjev.

Agencija je v letu 2003 razvila tudi program za spremljanje vhodne, izhodne in interne pošte, ki upošteva posebnosti na področju delovanja Agencije.

Agencija je tudi začela z novim projektom postavitve nove spletne strani Agencije. Projekt je v fazi nove vsebinske opredelitve, ki ga namerava Agencija predstaviti na spletnih straneh. Poudarek je na preglednejši, popolnejši in ažurnejši predstavitvi podatkov in informacij, ki jih Agencija posreduje javnosti.

Sprejeto na 126. seji strokovnega sveta 30. 6. 2004.

dr. Miha Juhart
predsednik strokovnega sveta

**SEZNAM PODZAKONSKIH PREDPISOV,
izdanih na podlagi ZISDU – 1**

1. Sklep o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih ter dokumentaciji;
2. Sklep o določitvi dokumentacije, ki jo je potrebno priložiti zahtevi za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje družbe za upravljanje, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali je podružnica kadrovsko, tehnično in organizacijsko sposobna opravljati storitve upravljanja investicijskih skladov;
3. Sklep o obveščanju Agencije za trg vrednostnih papirjev o prenosu posamezne storitve upravljanja investicijskih skladov;
4. Sklep o načinu in pogojih za trženje in oglaševanje investicijskih skladov;
5. Sklep o določitvi dokumentacije, ki jo je potrebno priložiti zahtevi za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje družbe za upravljanje, na podlagi katere je mogoče ugotoviti ali bodo imetniki investicijskih kuponov oziroma delnic investicijskih skladov deležni najmanj enake ravni zaščite kot drugi vlagatelji v investicijske sklade po zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje;
6. Sklep o dodatni dokumentaciji, na podlagi katere lahko Agencija za trg vrednostnih papirjev oceni vpliv spremenjene naložbene politike na obstoječe vlagatelje vzajemnega sklada;
7. Sklep o podrobnejši vsebini obvestila imetnikom investicijskih kuponov vzajemnega sklada o spremembi pravil upravljanja in o podrobnejši vsebini javne objave obvestila o spremembi pravil upravljanja;
8. Sklep o podrobnejši vsebini obvestila imetnikom investicijskih kuponov oziroma delnic investicijskega sklada o prenosu upravljanja investicijskega sklada in o podrobnejši vsebini javne objave obvestila o prenosu upravljanja;
9. Sklep o podrobnejši vsebini obvestila imetnikov investicijskih kuponov vzajemnega sklada o začetku likvidacije vzajemnega sklada in o podrobnejši vsebini javne objave obvestila o začetku likvidacije vzajemnega sklada;
10. Sklep o podrobnejši vsebini obvestila delničarjem investicijske družbe o začetku likvidacije investicijske družbe in o podrobnejši vsebini javne objave obvestila o začetku likvidacije investicijske družbe;
11. Sklep o podrobnejši vsebini statuta investicijske družbe;
12. Sklep o podrobnejši vsebini poziva za vpis in vplačilo delnic investicijske družbe;
13. Sklep o okoliščinah in kriterijih, kdaj se šteje poslovanje investicijskega sklada za ogroženo;
14. Sklep o podrobnejši opredelitvi primerov oziroma okoliščin, postopkov in drugih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni oziroma jih mora izpolnjevati vzajemni sklad, ki želi začasno zaustaviti odkup enot premoženja;
15. Sklep o vrsti in obsegu dodatnih likvidnih sredstev investicijskega sklada;
16. Sklep o načinu obveščanja o nameravani odtujitvi kvalificiranega deleža v družbi za upravljanje;
17. Sklep o podrobnejših kriterijih in pogojih za ugotavljanje pomembnega vpliva na upravljanje izdajatelja;
18. Sklep o podrobnejši vsebini, načinu in rokih poročanja družbe za upravljanje oziroma podružnice tuje družbe za upravljanje o dejstvih in okoliščinah, povezanih

- s poslovanjem družbe za upravljanje oziroma podružnice tuje družbe za upravljanje, investicijskimi skladi in premoženjem dobro poučenih vlagateljev;
19. Sklep o podrobnejši vsebini pravil o omejitvi nastanka konflikta interesov pri upravljanju premoženja dobro poučenih vlagateljev in premoženja investicijskih skladov s strani družbe za upravljanje;
 20. Sklep o pogojih za uvedbo, trgovanje in poravnavo transakcij z investicijskimi kuponi vzajemnega sklada na organiziranem trgu;
 21. Sklep o podrobnejši vsebini in načinu vodenja evidence imetnikov neprenosljivih investicijskih kuponov;
 22. Sklep o vrstah in shemah računovodskih izkazov, vsebini prilog in analitičnem kontnem načrtu družbe za upravljanje;
 23. Sklep o shemah letnih in polletnih računovodskih izkazov investicijskih skladov, vsebini njihovih prilog s pojasnili, analitičnem kontnem načrtu, pravilih vrednotenja postavk v računovodskih izkazih in pravilih za izračun čiste vrednosti sredstev investicijskega sklada;
 24. Sklep o podrobnejši vsebini povzetka revidiranega letnega oziroma polletnega poročila investicijskega sklada;
 25. Sklep o podrobnejši obliki, najmanjšemu obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizijskega poročila družbe za upravljanje in o podrobnejši vsebini povzetka revidiranega letnega poročila družbe za upravljanje;
 26. Sklep o podrobnejši obliki, najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizijskega poročila investicijskega sklada;
 27. Sklep o podrobnejši obliki, najmanjšemu obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila o poslovanju vzajemnega pokojninskega sklada;
 28. Sklep o naložbah investicijskega sklada;
 29. Sklep o poročanju o obvladovanju tveganj v zvezi z naložbami investicijskega sklada;
 30. Sklep o podrobnejših pravilih o obvladovanju tveganj družbe za upravljanje;
 31. Sklep o podrobnejših pogojih za priznanje indeksa in za izključitev naložb na indeksni osnovi iz izračunavanja deležev naložb investicijskih skladov;
 32. Sklep o podrobnejši vsebini in načinu izdelave seznama povezanih oseb;
 33. Sklep o metodologiji za izračun celotnih stroškov vzajemnega sklada, celotnih stroškov vlagatelja v investicijske kupone vzajemnega sklada in celotnih stroškov investicijske družbe;
 34. Sklep o podrobnejši vsebini pravil za razdelitev ali zadržanje čistega dobička oziroma prihodkov vzajemnega sklada;
 35. Sklep o podrobnejši vsebini prospekta in izvlečka prospekta vzajemnega sklada;
 36. Sklep o podrobnejši vsebini pravil upravljanja vzajemnega sklada;
 37. Sklep o podrobnejši vsebini prospekta in izvlečka prospekta investicijske družbe;
 38. Sklep o podrobnejši vsebini in rokih objav pravnih in poslovnih dogodkov, povezanih s poslovanjem družbe za upravljanje in investicijskih skladov, ki jih upravlja;
 39. Sklep o vsebini, načinu in rokih poročanja o naložbah in poslih skrbnika premoženja investicijskega sklada;
 40. Sklep o poročanju podružnice družbe za upravljanje s sedežem v Republiki Sloveniji, ki posluje v državi članici ali tuji državi, in podružnice investicijskega sklada s sedežem v Republiki Sloveniji, ki posluje v državi članici ali tuji državi;
 41. Sklep o poročanju Agenciji za trg vrednostnih papirjev in javni objavi podatkov in informacij o investicijskem skladu.

